

פנוי הצדוקים

לעדכנים, ברכות מזל טוב והודעות - שלוחו ל: HB0548410475@gmail.com | 054-8410475

24 **חיטוב השידורים** **לרלא פרסומות.**
מגדולי הרבנים **לרלא חדשות.**

האזון לשידור החוץ | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במייל: HB0548410475@gmail.com | דוא"ל: 054-8410475 | ערך 2000

רבי מאיר המכונה מהר"ם מרוטנברג צ"ל: נולד בשנת ד'תתקע"ה (1215) בדור השלישי של גראמנס. גאון. מאחרוני בעלי התוספות. שאלות הופנו אליו מכל רחבי אשכנז וצפרפת. כיהן כרב בקהילות: קיטטינץ, אויגסבורג, וויזצ'בוג, רוטנברג, ווירטמברג ומונזא. הJKLM ישיבתו ברוטנברג.

בעת ד'תתרמ"ו (1286) ניסו הרוב ובני ביתו לבורוח מגזרניה ולעלות לא". שכביר הגיע לאיטליה משומד שהכיר את הרוב הלשין עלי ובעקבות זאת הואשם ע"י הקיסר הגרמני רודולף בארגון בריחה המונית, בעקבות כך הושם הרוב במאסר במבצר אנזיסהים עד ליום פטירתו. הקיסר תבע סכום עצום של 20,000 מארק תמורת פדיונו, ובמשך 7 שנים נעשו מאמצים רבים לשחררו. אנשי הקהילות היהודיות היו מוכנים לתת את כל כספם. אולם הרוב לא הסכים לכך, מכיוון שהרב חשש כי תקדמים מעין זה יביא את אנשי השלטונות לאסור רבנים, יידרשו כופר רב עורך שחרורם

במהלך שנים אלו המשיך ללמידה ולהורות והשיב תשובות לכל שואליו. הרוב היה בקשר רב על העובדה, שלא יכול לקרוא בשbeta ונעשה לו נס וניתן לו מהמשמעות בבריאו גתב לבב לאחד מ-12 השאריות. יתו בהפוך זהה בעקבות מלגה רחבה

עד היום נמצא ספר התורה בפראג, בבית הכנסת אלטנישול (בית הכנסת סטרונובקה). במהלך המשא ומתן נפטר הרב. אחד משנים-עשר ספרי התורה שכתב רביינו נזכר כאחד מ-12 השיטים, וכן הספר הזה העתיק מכל במליה.

רבבותין: אביו, ר' יחיאל בן יוסוף (מפרץ) ור' יצחק בן משה (מוינה- ה"אור זרוע"), ר' שמואל בר' מנחם (מוירצברג) ור' שמואל מאיברא. **תלמידיו:** ר' שמשון בן צדוק (התשב"ץ), הרא"ש, ר' מרדכי בר' הלל (המרדי), ר' מאיר הכהן (מרוטנברג), ר' חיים אליעזר בר' יצחק, ר' יצחק מדורא ("שערו דורא") ועוד רבים. **אבינו:** ר' ברוך

ג' בנו מהר"ם מרוטנברג, היה רבם של גודל הראשונים. يوم אחד נתפס המהר"ם מרוטנברג על ידי הגויים בעילית שואה, כאלו הוא מרגל נפשע שיוזם ללחבל במלחלי המלוכה, והושיבווה בבית הסוהר. שובי זההרו את אחיו היהודים לבב יעוז להתענין במצבו, שכן כל מי שישאל לשומו ייחס גם הוא למרגל.

אך על פי כן הצליחו כמה יהודים לנחל משא ומתן סודי עם השובים, והללו ניאוטו לבסוף לשחררו תמורה הון עתק. כאשר הגיעו לאוזני המהרא"מ הידיעה שעומדים לפזרות תמורה סכום כף גדול, שלח להודיע שאסור לעשות כן, שהרי כלל הוא בכל אתר, שהתורה חסוה על מונומן של ישראל, וכי מה שצורך להוציא לדין מצואה, ודאי שהוא בכלל המצואה שיש לעשותה, אבל יתרה מכך, יש לחוש על מגען ישראל, ושנינו כי אין פודין את השובים יתר על כדי דמיון מפני תיקון העולם. שלחו לו אוטם חכמים: והרי כתבו בעלי התוספות, שאם היה מופג בלחמה פודים אותו אף בגין מדוי, וממילא הרי זה בכלל המצואה, ואין בכך לחוש על מגען ישראל. השיב להם המהרא"מ: אך על פי כן, אין חוץ שיטלו ממון ישראל על המידה בעבורו.

לבסוף נשאר המהרים כלוא עד סוף ימי, ואת נשמתו הטהורה השיב לבראו בהיותו במסור במגדל בודד. והואיף החיד"א, שעיל ידי היסורים הנוראים שהיו לו עד פטירתו,זכה להזדקן כל קר עד זוכה לגילויים נפלאים מן השמיים. כאשר ביקשו היהודים לקבור את רכם הגadol, אסרו זאת הגרים באיסור גמור וציוו להשאירו במגדל. זמן רב הייתה גוינותו מוטלת שם ללא קבורה, עד שקם יהודי עשיר בשם ר' אלכסנדר זיסקינד וימפן מפרנקפורט דמיין, בעל כספים אשר שם נפשו בכפו והשתדל מאד בעניין קבורת הצדיק. הוא החליט, שישיא וייתן עם אותם בני בליך, שהכסף משחדר את לבבם, ויפצר בהם תמורה סכום כסף היגון ביותר לשחרר את גופו המוחזק של רבו המברך"ת.

לאחר משא ומתן מיגע ניאוטו השובים להרשות לקבורה תמורה סכום כסף עצום ורב, הלה נטל כל הכסף מהונו האישי, למרות שמדובר היה בסכום גדול ביותר, למעשה מדובר בסכום הקרוב לכל הונו האישי. אף שהחסו על מונום של ישראל, החליט אותו היהודי שכבודו של המהרה"ם אינו עומד לצד כל הון שבעולם. כבוד גדול עשו לו רובתוינו לאותו עשיר והרשו לו לטפל בעצמו בהבאת גופת המהרה"ם לקבורת עולמים.

למחמת ים הקבורה נפטר העשיר אשר כה התמסר עברו קברות המהרא"מ, וכי הדבר לפלא. כולן הביעו פליה, **הייר אוטו יהוד'** שמסר הנו ונפשנו לקיים כבוד המהרא"מ **קיביל מכה כה קשה?** הללו החלו לחשב, שמא הוצאה הכספי הגדול לא היה לטובה בעני **המהרא"מ**, אשר בצדתו רפישו פסיד כס על מושנו ישראל ולא בראשו שיזענו מטעו בר כדי בערובו.

כעbor ימים אחדים נפטרה התעלומה. העשיר הופיע בחולם אצל אחד מידידיו ומספר לו, שבלילה שאחר קבורת המהר"ם, בא אליו הצדיק בחולם ואמר לו: "ישר לך שהבאת את גופי לקבורה. כתמורה על כך ברצוני ליתן לך מתנה גדולה וחשובה. בידך לבחור אחת מברשותם, או שאמנוגת לך בשארות גודלה שטחנותך לברך ולבזבוזך עד שולחן, או שאלתך לשולחן מזון. ואז מברישיך אותו מהותם ברא".

הויסף העשיר ואמר: "בחורתי באפשרות השניה ולפיכך נסתלקתי לבית עולמי, מיד למחарат היום בחטף, וכשנשאל למה זכה שם בעולם הבא, השיב כי נמצא הוא במחיצתו של המהרא"מ בגין עדן... ולא יספ. אותו יהודי שכספו היה יקר לו, ואף יכול לקבל עשרית לכל ימי ימי זרעו עד עולם, העדיף את השהייה במחיצת רבו המהרא"מ בח"י הנצח, וניאות ליטול על שכמו הון עתק לפניו הקבורה, ועליו נאמר בברכת בראינו:

הגאון הרב עזרא עטיה הידוע בכינוי המורה צ"ל: נולד ב-י"ז שבט תרמ"ה (1885) בארכובא שבסוריה. גאון. תלמיד חכם. משורר. עניין וצנוע. נחשב לעליyi. נודע בה�מדתו. שימש כראש ישיבת פורת יוסף במשך כ-45 שנים. שימש חבר בבי"ד הספרדי, תפקיד אותו מילא במשך 20 שנים. מצד אביו הוא יצא לארץ ישראל שם-טוב עטיה, תלמידו של הרב יוסף קארו ומצד אמו הוא יצא לארץ ישראל, מחבר הספר "קרבן איש".

נולד אחרי שנים רבות, בהן התקשתה אמו להביא ילדים. מסופר כי אמו הלכה עד לעיר טף להתפלל על קבריו של עזרא הסופר. היא נדרה שם נדר. שם תיפקד ותלד בז תקראי את שמו עזרא ותקדיש אותו לך ורक לתורה.

בילדותו התגורר בחאלב. כבר בגיל צעיר ייעדו לר' עסלן לגדלות. משפחתו עלתה לארץ כאשר היה בעל 16. על אף המצב הכלכלי הקשה ביותר של המשפחה לא נשלח לעבוד לפרנסת הבית, בשל הבטחתה של אמו. הרבניים עזרא הררי רפאל, שלום הדאה ואברהם עדס התחייבו לתרمور בו מלכויות בעזרת עשרי הקהילה החלאית. נפטר ב-י"ט אייר מז'אי ל"ג בעומר בשנת תש"ל (1970). נטמן בהר המנוחות בגבעת שואל בירושלים. ח"י כ-85 שנים.

מספריו: •*פעוט ערו שירוי* •*חיבוריו על הש"ס* ו

4 חלקים
 ש"ט דרישות ופירוש על התורה אבדו עם נפילת היישבה במהלך השחרור בשנת תש"ח (1948).

אבינו: ר' יצחק עטיה. **אמו:** מרת לאה. **אשתו:** בולייס סאלם, בתו של הרב אברהם סאלם (מחכמי הקבלה בירושלים). **בנותיו:** ר' יהודה (עליזן) עטיה ור' אברהם עדס (בחאלב). ר' רפאל שלמה לניאדו ור' יוסף ידיד הלוי (בירושלים). **תלמידיו:** ר' עובדיה יוסף, ר' יהודה צדקיה, ר' בן ציון אבא שאול, ר' מרדכי אליהו, ר' חיים דוד הלוי, ר' דוד שלוש (רביה של העיר נתניה), ור' ציון לוי (רב הראשי של פנמה) ועוד רבים. **ילדים:** שישה בניים ובת אחת. ר' דוד (ראש ישיבת "היכל עזרא"), ר' יצחק, ר' אברהם.

מה סופר על בנו של הגאון רב עזרא עטיה צ"ל, שהלה במחלה אנושה והרופאים נלאו למצאו לו תרופה. מצבו של הבן החמיר. כמו טיפוס והגיע ליותר מ-42 מעילות. הבן היה נתון איפוא בין חיים למות. במשך שעות ארוכות עמד הגאון והתפלל על בנו מקירות לבו, בכוונות ובתחנונים, עד שנרגם. בשנותיו, התגלה אליו המהרש"א, ואמר לו: "דעת לך, שמנני שהינך,DBOK בתרותי, והינך עמל על כל מילה ומילה בפירוש למסכתות הש"ס, מבטיחני לך שאתפלל על בך לפני הקב"ה כדי שתוכל להמשיך וללמוד מתור שלות הנפש. וזה לך האות: כאשר תתעורר משנתק תמצא שחוומו של בך ירד ל-37 מעילות והחילים מחוליו לחולוטין". וכך היה, וכי לפלא.

מידת האמת הייתה נר לרגליו, ועל כך יעד ה壽por המופלא הבא: דרכו של הרב הייתה לתת עדות הוראה לתלמידיו רק אם הם עומדים לפני קבלת מרשה או שליחות, כדי שיחזרו על לימודם בכל עת, והנה באמצעות המלחמה עת ישיבה בשכונת גאולה היה אחד התלמידים ציריך את התעודה לשם יציאה לחול', וכשבא הרב לחותם בתעודה ראה שכטוב: "חוותם מה פה בתוך ישיבת פורת יוסף בעיר העתיקה" וחשב שגם יחתום הרץ זה שקר, משומש שהוא לא נמצא בעיר העתיקה. חשב שוב ווחליט שעם כל הסכנות ילק לעיר העתיקה, יכנס לבניין הישיבה, יחתום ויחזור, וכך עשה, והעיקר שלא יחתום על דבר שהוא שקר חס וחילאה.

מה סופר על הרב שהיה רגיל למסור שיעור בוגרמא בפני פקידים, סוחרים, ותעשיינים. כשההගינו לסוגיות מצות שליחות הקן (חולין קלט): אז דינה הגمراה על הפסוק, "כי יקרה כן ציפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ", מה יהיה הדין אם ימצא כן על ראשו של אדם? דברי הגمراה הקדומה צרמו לאחד מהشمועים, ומיד פנה לרבי ואמר: "איזו מין שאלה לא מציאות זו, מדוע עוסקת הגمراה בכך שאלת?" ענה לו הרב בנוועם אך בתקיפות: "דברי הגمراה הם קודש קודשים, ואין להרהר אחריהם". מכיוון שראה הרב שלא הוועלו דבריו לתלמיד, התפלל מתוך כאב ואמר: "ריבונו של עולם, תוכיח את אמריתות תורהך הקדושה!".

והנה לפטע נכנס אחד מהתלמידים שנעדר זמן רב, שmach הרב ואמר בלבו: "יש כאן הזדמנות להסיח את דעתו של העיקש", ושאל את הבא: "היכן היהzeit זמן כה הרבה, מדוע נעדרת מהשיורים?". ענה הלה ואמר: "היה לי עסק בחוות. ארץ מוזרה ואורחותיה מוזרים. תארו לכם, יושב אדם משועם בידיים משולבות תחת עץ יומיים-שלושה, ומשום שלא שינה את תנחותו באה ציפור ובונתא על ראשו כן, והוא-אפיו לא חזית את ידו כדי לארשה. מה אתם אמרם?". ענה הרב: "אנו אומרים משה אמרת!!! ואוטו אמרת!!! ואוטו אמרת!!!". שlug על דברי הגمراה, ראה עין בעין את דברי תורהנו הקדושה. מיד כבש עינו מרווח בושה.

Οיפר הגאון ר' יהודה צדקה צ"ל: "אני זוכר שפעם אחד בא תלמיד אחד עני מבגדד, שהיה מטפל גם בהורי העניים. ובבחן אותו מוריינו ורבינו ר' עזרה עטיה, ראש ישיבת פורת יוסף' ומצא בו כישרונות נעלים מאוד, והמליץ עליו לקבל אותו לישיבה כתלמיד מן המנין ואף לחתן לו מעט כסף כדי שיוכיל להתקיים".

באוטו זמן היה הוגה בישיבה לא לקבל תלמידות מיחידים רק מה שנכנס מפירות הקדש, וכן לא יכולו לקבל שם תלמיד עם תמייכה, רק אם אחד מהזקנים הילך לעולמו או יצא מהישיבה, ולכן לא יכול את התלמיד הזה, בגלל היותו זיקן לתמייכה, ואין ביכולתם לתמוך בו. מיד ניגש אליהם ראש הישיבה, הצדיק עזרא עטיה, לווועד ואמר להם לחסר ממשכורתו כדי לתמוך בתלמיד זה ולא לדחותו. וכך, הורידו ממשכורתו סכום מסוים. כמו כן אחד מחברי הוועד דאז, הרב בן ציון חזן הסכים שיורידו גם ממשכורתו, והتلמיד התקבל. וזה רק אחד מעשייו הטובים הידועים לנו.

הגאון הרב עזרא עטיה הידוע בכינוי המורה צ"ל; נולד ב-י"ז שבט תרמ"ה (1885) בארכז שבסוריה. גאון, תלמיד חכם. משורר. עניין וצנוע. נחשב לעליוי. נודע בהתמדתו. שימש כראש ישיבת פורת יוסף במשך 45 שנים. שימש חבר בבי"ד הספרדי, תפקיים אותו מילא במשך 20 שנים. מצד אביו הוא יצא אל הרב שפטוב עטיה, תלמידו של הרב יוסף קארו ומצד אמו הוא יצא אל הרב אליהו שםاعן, מחבר הספר "קרבן אשא".

נולד אחרי שנים רבות, בהן התקשתה אמו להביא ילדים. מסופר כי אמו הלכה עד לעיר טדי להתפלל על קברו של עזרא הסופר. היא נדרה שם נדר. שאמ תיפקד ותלד בן תקרה את שמו עזרא ותקדיש אותו אף ורוק לTORAH.

בילדותו התהנך בחאלב. כבר בגיל צעיר יעדו ר' עסלן לאגדות. משפחתו עלתה לארץ כאשר היה בגיל 16. על אף המצב הכלכלי הקשה ביותר של המשפחה לא נשלח לעבוד לפרנסת הבית, בשל הבטחתה של אמו. הרבניים עזרא הררי רפאל, שלום הדאה ואברהם עד התחייבו לתמוך בו כלכלית בעזרת עשרי הקהילה החלבית. נפטר ב-י"ט א'יר מוצאי ל"ג בעומר בשנת תש"ל (1970). נטמן בהר המנוחות בגבעת שאול בירושלים. חי כ-85 שנים.

ספריו: פיטוט 'עורו שירו' • חיבוריו על הש"ס ועל 4 חלקיושו"ע • ספריו שואת דרישות ופירושים על התורה אבדו עם נפילת הישיבה במלחמת השחרור בשנת תש"ח (1948).

אבי: ר' יצחק עטיה. **אמו:** מרת לאה. **אשתו:** בוליסה סאלם, בתו של הרב אברהם סאלם (מחמי הקבלה בירושלים). **בנותיו:** ר' יהודה (עסלן) עטיה ור' אברהם עד (בחאלב). ר' רפאל שלמה לניאדו ור' יוסף ידיד הלוי (בירושלים). **מתלמידיו:** ר' עובדיה יוסף, ר' יהודה צדקיה, ר' בן ציוןABA של שאל, ר' מרדכי אליהו, ר' חיים דוד הלוי, ר' דוד שלוש (רבה של העיר נתניה), ור' ציון לוי (הרב הראשי של פנמה) ועוד רבים. **למידיו:** שישה בניים ובת אחת. ר' דוד (ראש ישיבת היכל עזרא), ר' יצחק, ר' אברהם.

Cל חייו היה חי הרב בהתאם להכנסתו, וחינך גם את ילדיו לחיות לפיה האפשרויות העומדות לפניהם, ולא לחרג חיללה מהן. כשהיה מדבר באמצעותם היסודיים, היה מתחנן: "אל תיקחו מכוכלת בהקפה, אל תלו כספים, אל תחתרמו על שטרות!". באותו הימים המצוקה הכספית הייתה כה גדולה עד שהיה תקופות שאף נפט לא היה בידם, ולצורך הלימוד היו יצאים אל הרחוב ולומדים לאור הלבנה.

Bאחד הימים פנה בעל המכולות לחכם דוד, הצעיר בבני, והוא דיע לו שיש חשבון המכולות שאביו לא שילם. היה זה דבר שלא יאמין. התעוורו שתי בעיות: א. מי רשם המכולות את החוב? ב. כיצד זה אבא לא שילם? כאשר התבכר הדבר, נודע כי אביהם הפריש את החשבון הזה למשפחתו של חכם עני, והוא משלם את קניותיהם המכולות, ובצורה זו תפרק בהם. רק לעת שחלה והיה מרוחק למיטה- התגלה הדבר. כי הרב עשה את כל מעשי הגדולים בסתר.

Aטו הייתה רגילה כלليل שבת לשמר עליו, כשהיה לומד לאור הנר, שלא יטה, עד שכבה הנר והלך לישון. כשרה מורה בעניין זהה, שהוא מצער את אמו וגורז את שנותה- הילך לישון מוקדם, וכשרה שהיא הלכה לשון המשיר ללמידה בmittato. במעט הלהוויה של הרב הביאו את מיטתו דרך הבית של אמו ע"ה וביקשו מהרב מרדכי אליהו שליט"א להספיק, וויפר בשבחה של אמו הדגולה שמסרה את נפשה למען הלימוד של בנה ולכנן Zukunft לבן שיאיר עני ישראל בTORAH.

Bערוב ימי חלה ושכב במצב קשה, וכיוון שידעו תלמידיו את גודל דבריו והתמדתו בTORAH, היו קוראים לפניו דברי TORAH בשיר השירים והתהילים וכדומה. יום אחד נאמר להם שבספר 'שדי חמד' מוגא סגולה לקרוא בפני החוללה מסכתות שונות ממסכתות הש"ס, וכן עשו. והנה התחליו לקרוא בפניו ואמרו מסכת ברכות, ונגעו את ראשו. קראו בפניו ואמרו מסכת שבת ונגעו את ראשו. והנה שקראו בפניו ואמרו מסכת גיטין, מיד לאחר חמיש דקות, עשה סימן בידו להפסיק את הקRIAה. עברו לקרוא ואמרו מסכת כתובות, ושוב לאחר חמיש דקות הוא סימן בידו להפסיק, וכן עשה במסכת חולין. וכשקראו בפניו מסכתות מסדר קדשים כגון זבחים ומנהגות המשיר לנגעו את ראשו ולא הפסיק אותם מידי. לימים הסבירו, שכיוון שבישיבה למדנו מסכתות מסדר מועד ונשיפת, הוא הספיק לעבור על כל הגמרות בחמש דקות בלבד והפסיק אותן מיד. כך הייתה גאונותו של מורה צ"ע"א וזה היה בדורנו ממש ולא מתkopftו של הגרא"א וכדומה.

Hהרב עטיה הבחן כי הרב עזרא יוסף, כנער בשיסבה, לא הגיע ללימודים בשיסבה. בירור קצר העלה כי אביו של הרב עזרא הכריחו לעזרו לו בחנות המכולות שברשותו. הרב עטיה ניסה לשכנע את האב כי הנער צמח לאחד מגודלי ישראל. לאחר שהאב הסביר כי הוא זקוק לו לעזרה בצרפת, אמר הרב: "אם כך, אני אעזר לך במכולות ובנקן לך ללמידה. ביטול התורה של' קטע מביטול התורה של'". כששמע אביו של הרב עזרא כי קר הדברים, השתקנע ושחרר את בנו ללימודים בשיסבה. כנער שהוטרד בעקבות הفرنسا שלו ושל אמו, גמל הרב לנערים רבים ממשפחות קשות יום כשהפרק לראש ישיבה. גzar הרישיבה סיפור, כי כשהיא מגיע בחור מבריק שלא היה בידו הסכום הדרוש לאחזקתו היה מבקש לנכונות ממשCORRECTLY ולקבל את התלמיד לישיבה.

Cשהחזון-אי"ש צ"ל הגיע לירושלים הוא שם פעמי לעבר הקotel המערבי. היה והדרך הקצרה ביותר לכטול באותו תקופה הייתה דרכו ישיבת פורת יוסף, ונכנס החזון אי"ש להיכל הישיבה, ומורה ראש הישיבה קיבל את פניו והם התישבו לדבר בינם בדברי תורה. החזון-אי"ש יצאנ נפעם ונרגש מאותה הפגישה והתבטא על מורה צ"ל שיש לו ראש של הרשב"א. ראש הישיבה גם עמד על גאונותו ועל חשיבותו של החזון-אי"ש והתבטא עליו, שיש לו ראש של הראשונים.

הנצב'ה

הרב הצדיק מרדכי טברסקי צ"ל המכונה **'המגיד מצ'רנוביל'** - נולד בשנת ה'תק"ל (1770). האדמו"ר השני מצ'רנוביל. כשחיבת המשלה הרוסית את נתניהו לכנות את עצם בשם משפחה, בחר רבינו את השם טברסק, על שם העיר טבריה, בה התישבו תלמידי המגיד מעודריטש. אמר הרה"ק מרוזין זיע"א על רבינו (שהיה דודו), כי תיבת מרדכי נוטריקון: **מ'גלה ר'צין ד'אוריתא כ'בר יוחאי.** (ההילולא של הרה"ק מצ'רנוביל הוא כ' איר, ל"ה בעומר, ימים לאחר הילולת הרשב", וכיודע שטור ג' ימים להילולת הצדיק עדין קיימת הארת בעל ההילולא, והוא פלא).

רבים שיחרו את פני רבינו. לאחר פטירת אביו בשנת ה'תקנ"ח (1798) מילא את מקומו, ואלפי חסידים נהרו לבית מדרשו בצ'רנוביל (שאוקרינה). **בעל רוח הקודש.** גאון בנגלה ובנסתר. רבים פנו אליו ונושעו. כל שמות בניו כיהנו כאדמו"רים ברחבי אוקראינה, והיו מהבולטים בהפצת תורה החסידות באotta תקופה ומהם יצאו כמה ענפי חסידות המונינים כיהם אלפי חסידים, בהם סקוירא, צ'רנוביל מרחמסטריווקא. נפטר ב-כ' באיר ה'תקצ"ז (1837). ציונו בפאתי הכפר אנטיווקה ליד קייב. הצדיק בחר בעודו בחים את מקום קבורתו באמרו שם אין כנסיות, וכך קול הפעמוני לא יפריע למנוחתו. ח' כ-67 שנים.

סבא: ר' צבי (מצד אביו). **אבי:** ר' מנחן נחום מצ'רנוביל (מתלמידי הבעל שם טוב והמגיד ממזריטש ובעל ספר "מאור עיניים"). **אמו:** מרת שרה. **בנותיו:** מרת שרה (זיווג ראשון- בתו של רבי אהרן הגadol מקרליין, נישאה בשנת ה'תקמ"ג). מרת פיגאג (זיווג שני- בתו של רבי דוד לייקעס תלמידו של הבש"ט). **ילדיו מזיווג ראשון:** ר' אהרן מצ'רנוביל, ר' משה מקורוטצוב, ר' יעקב ישראל מצ'רסק, מרת מלכה (ニישאה לר' יהיאל מיל מדרוהובייטש, בן של ר' יצחק מיאמפולה). **ילדיו מזיווג שני:** ר' מנחן נחום מקארוב, ר' אברהם מטריסק, ר' דוד מטולנא, ר' יצחק מסקוירא, ר' יוחנן מרחמסטריווקא, מרת חנה חייה (ニישאה לר' דוד לייקיס). מרת שניידל (ニישאה לר' דוב בער פרידמן מליאווא- בנו של הרוז'ינר). **תלמידיו:** ר' ישראל דב בער מוילנדניק, ר' אברהם דב אוירבר מאבריטש (הבת עין), ר' ישראלי יוסף גינזבורג מודיעין הורודוק. **ספריו:** **ליקוטי תורה השלם.**

Οיפר כך הגה"צ רביה מוסטיטשין צ"ל: רבינו זיע"א היה נוהג לבקש מאנשי הרבה כסף, שהיה נקרא 'איסטטען', וגם היה אצל גдол למנות את הכסף שקיבל. ומנהגו היה לקבל אנשים בפרטiot, ולאחר זמן היה עושה הפסק בקבלת קהל, וסגר הדלת, ואח"כ פתח והיה מקבל עוד אנשים ושוב סגר, וכך חזר הדבר כמה וכמה פעמים. והחסידים היו אומרים, שבזמן שהמגיד ישב סגור בחדרו, הוא עוקב בעניינים גדולים. פעם היה באיזה מקום, והוא שם מתנגד, אשר שמע מפי החסידים שבבחזות הלילה נכנסות אל המגיד נשומות לבקש את תיקון. החליט המתנגד להתחבא בארון בחדר המגיד עד לשעת חצות, ואז יוכל להזכיר את החסידים על פניהם. הוא נכנס לתוך הארון והסתగר בו כל השעות, שבahn קיבל המגיד את חסידיו. המגיד ידע ברוח קדשו, שהמתנגד מטה אוזנו לנאר, וכאשר המשמש נכנס והודיע, שבוחץ ממתינות נשים רבות ומקשות להיכנס שאל הרבי בקהל: 'האם הן עושות או עניות?' שאל המשמש: 'מניין לי לדעת'.

אמר הרה"ק: 'מסתכל על העציפים שלahan, ותראה אם הם ממש או מצמר'. המתנגד שמח, שיש לו כבר מה לגלג, והנה ראה, שהגבאי סגר הדלת, והרבבי מתחילה למנות את הכסף שצבר, ומסדרו שם עם הגבאי, ושח הרבי עם הגבאי, איך שצבר הימים כסוף הרבה, אח"כ פתח שוב וקיבל עוד אנשים, ושוב נסגרה הדלת. יהוה כאשר סינוו כל האנשים להיכנס לרב המגיד, והדלת נסגרה, שמע המתנגד הרוא ממקומ מחבאו, אין שנכנסו כמה נשמות והחלו לדבר עם הרבי, והמתנגד הכיר את קולם, שהם היו אנשים מעירו, שכבר נפטרו וباءו לבקש את תיקון. הוא התמלא פחד. ושמע איך שהצדיק משיב לנשمة גבר, שאין בידו להוציאו, עין שמעולם לא נתן לו הלה פרוטה אחת.

שאלת הנשמה בBBC: 'ומה תקנתי?' אמר המגיד: 'ביבת החיים שוכן לידך אדם, שנutan לי פעם חמץ פרוטות. אם הוא יוותר לungan על זכות פרוטה אחת יוכל לעזור לך. לכ' ואמרי לו, שאני שלחתיך'. טענה הנשמה: 'ואולי הוא לא יאמין לי?'. קם רבינו ממקומו, ניגש לארון וקרא: 'עקליל, צא החוצה ולך עם הנשמה לבית העליון, ותאמר שם בשמי, שאני ביקשתי למסור חלק מהפדיון לטובת הנשמה הזה', יצא הלה מהארון ורעד מפחד לילכת בלילה לאחר חצות בלילה נשמה לבית העליון. אמר לו המגיד: 'אל תירא, קח את מקל' ולך לבית העליון בשמי'. (החכמה מאין – סטוטשין וכן מופיע בגרסאות דומה מפיהם ומפי כתבם, עמ' ל"ו, בשם הaga'צ ר' מרדכי צילבער שליט"א מסטיטשין)

ב שמחת נישואיו של הרה"ק רב' יעקב ישראל מטשרקאסו ז"ע (עם בתו של הרה"ק רב' דובער מליבוואויטש ז"ע), היה כ"ק אדמו"ר מהרא"ש (רב' שמואל מליבוואויטש) תינוק קטן, ובהתותם שם נעשה חולה מאד, ובאה אמו - הרבנית של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק' ואמרה לו, שהיא רוצה לילך אצל רבינו לבקש ממנו לטובת התינוק. ואמר לה הצמח צדק "אם את רוצה לילך, תליכי". הרבנית הלכה אצלו, בכבוד גדול, ובירך אותה ואת התינוק. **באותה עת עמדה לפניו קערה עם מרק,** ואמר לרובנית, שיתנו לתינוק שתי כפות משירי מאכלו, **ואז הוא יבריא,** ואמר עוד "היה תולך בעצמי, אך מחתה שהנני זקן וחולש, אין בכוחי לילך, לך אשלח אתبني רבי אהרן והוא יהיה, כמו שאני בעצמי ה'ית' הולך ונוטן לתינוק". ואכן רבי אהרן הולך ורואה את התינוק, ונוטן לו מהמרק, והבריא בעזרתו ית"ש.

ג עם פקודה את העירה צ'רנוביל סופת שלגים ורעים קשה, מיד באו עשרי העיר לפני הרה"ק רב' מרדכי צ"ל מצ'רנוביל והתכנסו על נפשם, באומרים שם חיללה לא תפסק סופת השלגים, יישארו אבינוים חסרין כל. אמר להם הרבי, שאם ימציאו לידיים סוכם זה וזה (זהאת כדי לפרש צדיקים נסתרים), יי"ע מחוץ לעיר והכל יפסק. נתנו לו העשירים כאשר דרש, והוא עלה על העגלה ונסע מחוץ לעיר, שם פתח בענימה ואמר את הפסוק (שמות ט, כ"ט) **"פִּצְאָתִי אֶת הַעֲרֵר אֶפְרַשׂ אֶת פְּפִי אֶל הַקְּלֹתִים יְחֻלָּן"** וכו', **באותנו רגע התבהרו השמים, והשלגים פסקו.** (הג"ר נח גד ווינטורייב צ"ל, בישישים חכמה)

הרב הצדיק מרדכי טברסקי צ"ל המכונה **המגיד מצ'רנוביל** - נולד בשנת ה'תק"ל (1770). האדמו"ר השני מצ'רנוביל. כשחיiba המשלה הרוסית את נתניהו לכנות את עצם בשם משפחה, בחר רבינו את השם טברסקי, על שם העיר טבריה, בה התישבו תלמידי המגיד מעודריטש. אמר הרה"ק מרוזין זיע"א על רבינו (שהיה דוחן), כי תיבת מרדכי נוטריקון: **מ'גלה ר'צין ד'אוריתא כ'בר יוחאי**. (ההילולא של הרה"ק מצ'רנוביל הוא כ' איר, ל"ה בעומר, ימים לאחר הילולת הרשב"י, וכיודע שטור ג' ימים להילולת הצדיק עדין קיימת הארת בעל ההילולא, והוא פלא).

רבים שיחרו את פני רבינו. לאחר פטירת אביו בשנת ה'תקנ"ח (1798) מילא את מקומו, ואלפי חסידים נהרו לבית מדרשו בצ'רנוביל (שאוקרינה). **בעל רוח הקודש**. גאון בנגלה ובנסתר. רבים פנו אליו ונושעו. כל שמות בניו כיהנו כאדמו"רים ברחבי אוקראינה, והיו מהבולטים בהפצת תורה החסידות באotta תקופה ומהם יצאו כמה ענפי חסידות המונינים כיהם אלפי חסידים, בהם סקוירא, צ'רנוביל מרחמסטריווקא. נפטר ב-כ' באיר ה'תקצ"ז (1837). ציונו בפאתי הכפר אנטויוקה ליד קייב. הצדיק בחר בעודו בחים את מקום קבורתו באמרו שם אין כנסיות, וכך קול הפעמוני לא יפריע למנוחתו. ח' כ-67 שנים.

סבא: ר' צבי (מצד אביו). **אבי:** ר' מנחם נחום מצ'רנוביל (מתלמידי הבעל שם טוב והמגיד ממזריטש ובעל ספר "מאור עיניים"). **אמו:** מרת שרה. **נשותיו:** מרת שרה (זיווג ראשון- בתו של רבי אהרן הגadol מקרילין, נישאה בשנת ה'תקמ"ג). מרת פיגאג (זיווג שני- בתו של רבי דוד לייקעס תלמידו של הבש"ט). **ילדיו מזיווג ראשון:** ר' אהרן מצ'רנוביל, ר' משה מקורוטצוב, ר' יעקב ישראל מצ'רקס, מרת מלכה (ニישאה לר' יהיאל מיכל מדרוהובייטש, בן של ר' יצחק מיאמפולה). **ילדיו מזיווג שני:** ר' מנחם נחום מקארוב, ר' אברהם מטריסק, ר' דוד מטולנא, ר' יצחק מסקוירא, ר' יוחנן מרחמסטריווקא, מרת חנה חייה (ニישאה לר' דוד לייקיס). מרת שניידל (ニישאה לר' דוב בער פרידמן מליאו- בן של הרוז'ינר). **תלמידיו:** ר' ישראל דב בער מווילנדניק, ר' אברהם דב אוירבר מאבריטש (הבת עין), ר' ישראלי יוסף גינזבורג מודיעד הורודוק. **ספריו:** •ליקוטי תורה השלם

Οיפר כ"ק מאן האדמו"ר מבעלז, שפעם אחת בא רבינו לעיר, שחסידיו שם היו כולם עשירים, ולכלם היו דירות מרוחקות ויפות, וכל אחד רצה שהמגיד מצ'רנוביל זיע"א יתאכון אצלו, והוא אמר, שהוא רוצה להתאכון אצל אחד, והאדם ההוא היה מפורסם כקמצן גדול, והרב המגיד זיע"א אמר לו, **שמון להתאכון אצלו, רק בתנאי אם יתע לו סכום כסףvr כרך וכר.**

הшиб האיש, שכדי לו הכל - והעיקר שהרבci יהיה אצלו, אח"כ הוסיף רבינו על הסכם, שנקבע בתחילתה וכן כמה פעמים והוא מוכרכ הקמצן הנ"ל כל פעם להшиб הэн, כי היה בין החסידים והותביש לומר, שאינו מסכימ.

בערב שב"ק היה בעל-בית הנ"ל נוהג **לקנות לעצמו את המצריכים לכבוד שבת קודש בלבד**, וכן היה בערשב"ק הילך הוואठונות לקנות נרות לכבוד שב"ק, והוא לפניו בתור אשה אחת, שביקשה **לקנות נרות גדולים וטובים ויפים**, וכשביקש לאחר מכן המוכר מהאה את התשלום עבור הנרות השיבה, שאין לה כסף, מיד התחליל המוכר לצעוק עליה: **"אם כן, למה בקשת מני את הנרות הטובים האלה?"** וריחם עליה העשר הקמצן **ושילם להמוכר בעקבות הנרות שלקחה**.

וכן היה כשבא העשר אצל הנחתום **לקנות חלות לכבוד שבת-קודש**, ופגש שם את אותה האשה לפניו בתור. הפעם ביקשה **לקנות חלות גדולות ויפות** וכשביקש ממנו המוכר לשלם ענתה, **שאין לה כסף**, וריחם עליה עוד הפעם העשר ושילם בעדה, וכשיצא מהחנות, אמר לה העשר: **"בשלמא, בעת שקנית הנרות חשבתי שלא ידעת שהם עולמים כל-כך הרבה הרבה"**, אבל אחריו שראיתי שאין לך בכלל כסף, **למה בקשת מהחולות המועלמים ביזטר?!"**.

הшибה לו האשה: **"בעל היה עשיר גדול ומנהגו, שהיה מכבד את השבת במאכליים הטוביים ביותר ולבפני פטירתו מהעולם קרא לי ואמר לי, שרצצנו שאכבד את השבת גם אחר פטירתו, כמו שהיא בחיים חיוו. וכן היה הרבה הרבה שבחו זה אצל הכסף ממוני באמצעות השבוע כבר, חשבתי שאת השב"ק לא עשה כדי חול - וכן הלכתי לחנות וקניתי את הנרות היפים ביותר וחשבתי, שהמוכר יתע לי את זה במתנה, והשי"ת עזר לי ומצאתי אותן, ואתה שילמת בעבורו."**

לאחר מכן חזר העשר לביתו. בלילה שבת קודש בכאשר רבינו ערך את שולחנו הטהור, **שמע קול**, שהעשר חלה מאד וזקוק לשועה גדולה. באו להזיכר אותו לפניו הרב המגיד זיע"א ורבינו בירך אותו, שתהיה לו רפואה שלימה ואכן לאחר הברכה הוטב לו ב"ה. לאחר בamus העשרה בא עוד הפעם **קהל שהעשר חוליו הכאב והצערו אותו לפניו הרב המגיד זיע"א** ובירך אותו שוב פעם, והואוטב לו ב"ה. בסעודה שלישית הורע לו עוד הפעם, והזכירו אותו לפניו הרב המגיד זיע"א. אך הפעם לא בירך ולא ענה להם. לאחר מסטר דקות נפטר העשר הנ"ל בבית עולמו רוח".

באו ואמרו לר' רב המגיד זיע"א, שיכל לצאת מזה קול גדול שהרב המגיד מתאכון אצלו וגם הוציא ממנו הרבה הרבה כסף וגם נתן לאשה הנ"ל בערב שבת קודש צדקה מרובה וזה התוצאות? השיב להם הר' המגיד, שהוא סיפר לי את כל קורות חייו וגם המעשה עם האשה הנ"ל, והכינו לו בעבור זה בעולם העליון שכיר גדול, ואמו הייתה יראה למעלה, שלא יקלקל בונה בעולם-זהה מכוא ולהבא.

על-כן, ביקשה שהוא יפטר מהעה"ז, וכן היה שהוא חלה, ואני רציתי שישאר בחים, لكن ברכתיו ובסעודה שלישית באה אלוי אמרה לי, שלא אתעתק על הדבר הזה אלא היא רוצה שבנה ימות מהר, لكن הסכמתי, שיבוא בשלום על משכבה.

הרב הצדיק יוסף ולטוך צ"ל המכונה בשם 'מנקה הרחובות' - נולד בעירה באירופה ובудו רך בשנים כבן שש או שבע עלה לארץ-הקדש. CANLearn למד תורה במסירות נפש תועש שקיידה עצומה בישיבת "עערחים". מהצדיקים הנודעים אשר הסתיו את גבורתם האמיתית מעיני הבוריות. ביניהם: ר' יהודה לאון פטילון (הציר), ר' יוסף דין, חכם מנהם מנשה, ר' משה יעקב רביקוב (הסנדר) ועוד רבים. כינויו 'מנקה הרחובות' בשל העובה שהיא מעלה ניצוצות ומתקנות.

גאון בנגלה ונבנסתור. מ-לי הצדיקים שבדור. בעל רוח-הקדש. סיני ועוקר הרים. בקי' מאד בכתיי הארץ"ל ובכתבי הקודש. שלד מהכבוד והתרחק ממנו כמטחו אш. על אף הצרות הרבות אשר פקדו אותו מבית ומחוץ, לא בא בטרונה על קר והמשיך לחיות כהריגלו מימים ימים באוטה פשוטות, פרישות ודבקות בתורתנו הקדושה. את מרבית יומו הקדיש לתורה ועובדיה, וכאשר נעצמו שמרות עיניו מעיפות תור כד' לימוד, ישן באופן כשרגלי מגולות תמיד בחורף כמו בקי', ובימות הקרה הסתפק בשמייה דקה בלבד לכיסוי גופו. נפטר ב-כ' אייר ה'תשמ"ג (1983). ציונו בהר הזיתים.

סבא: האדמו"ר ר' יהיאל מיכל מזלאטשוב. **אבי:** הרה"צ שמחה בונים.

אין ספק, כי הרב היה בעל רוח-הקדש, ועל כך ייעדו הטופרים המופלאים הבאים: פעם בשעת בין הערבאים שהה הרב ולטוך בקביר שמואל הנביא בחברת אחד ממקראי, שבבעלותו הייתה חנות תכשיטים. הרב ולטוך נעמד בכניסה לקבר והחל לומר בקולי קולות את הפסוק: "**את האנשימים אשר פתח הבית הכו בסוגרים מקטן ועד גדול ויליאו למוצא הפתח**". הוא חזר על הפסוק פעמיים רבים - ואחר הווסף תפילה קצרה. בעל החנות, שעקב אחריו מעשו של הרב ולטוך, התפלא על הנגагתו זו אך שתק.

לחמתה היום בשעת בוקר מוקדמת, התקבלה הודעה מהמשטרה ונמסר לבעל החנות כי הלילה נפרצה חנותו ע"י גנבים, והוא מתבקש לשורר מיד למקום, **בעל החנות נחפץ מאד בדרכו, בדמיונו ראה את חנותו מרווחת מכל תוכנה העשירה.**

LIBO הלם בו בפראות. כשהגיע למקום ראה את השוטרים משוחחים ביניהם בהתפעלות רבה, הוא נכנס פנימה ואז הבהיר לו כי נס מיוחד ארע פה, מערכת האזעקה של החנות לא פעלת, והגבאים חדרו **לפנים החנות, אך עיניהם הסתנורו, והסתפקו בכך שנטלו רק את הרוכש שהיא בחילן הרואה ולא בפנים.**

עתה הוא הבין למפרע, מפני מה אמר הרב ולטוך בעברו של יום אתמול את הפסוק: "**את האנשימים אשר פתח הבית הכו בסוגרים מקטן ועד גדול ויליאו למוצא הפתח**" (בראשית יט,יא). בלב מלא גיל ותודה החיש פעמיי כדי לפגש בר' יוסף ולהודות לו על שהקדים בתפילתו רפואי למכה. אולם הרב ולטוך שתק ולא הגיע לדבריו. באותו זמן שלח אדמו"ר ר' מאיר אבוחצרא, ציר מיוחד לקרה לבעל החנות ואמר לו: "עד לך, **שאלמלא הכוונות והיחסים שעשה הרב ולטוך ביום שקדם לפריצה** - היה יוצא נקי מכל נכסיך".

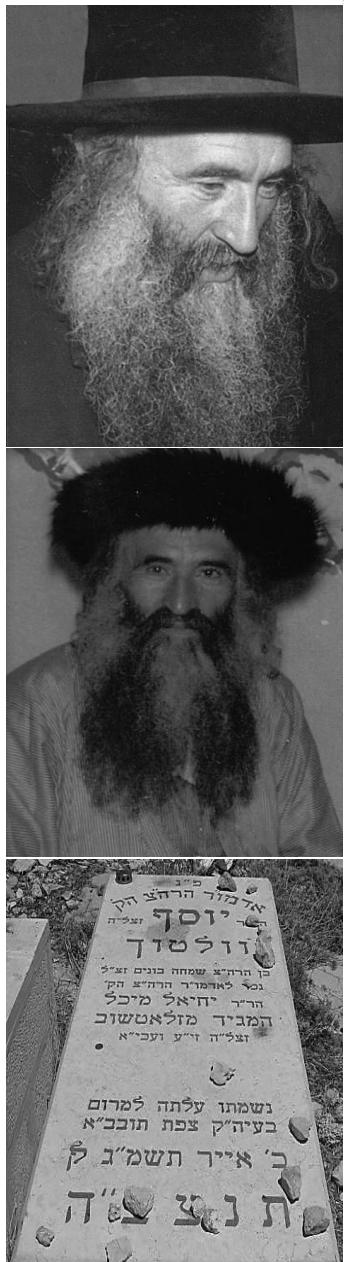
וותה חנות תכשיטים נפרצה פעם נוספת ע"י גנבים, אך גם אז הם לא נטלו מאומה ונמלטו כל עוד רוחם בהם, ועשה שהוא כן היה: באותו יום בשעת הצהרים, שהה בעל החנות בביטו כשלפתע גילה פיסת נייר מושכלת על הרצפה, ועליה כתוב הפסוק "**את האנשימים אשר פתח הבית הכו בסוגרים**". בעל החנות הופתע למקרא הכתוב, ושאל את אשתו: "מה McCain פתק זהה?". השניהם לא הצליחו לזהות על-פי הכתב, מי הוא הכותב, ואף לא ידעו כיצד התגלגה פיסת הנייר אל ביתם.

באותו הלילה פרצו גנבים לדירתו הוריו של בעל החנות וגנבו ממש את צורו המפתחות של החנות. כשהמפתחות בידייהם כיוונו את פעמיהם לעבר החנות ובשםחה הרבהו לפתח אחד את המנעולים. אך לפתע כאלו הוכו בסנוורים, נפלה עליהם אימה גדולה ופחד ה' הכריעם.

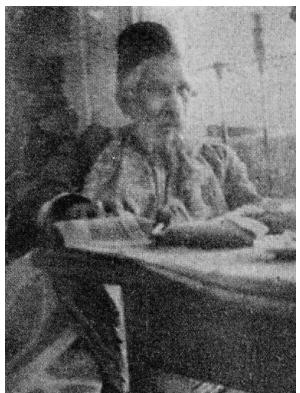
הם השליכו את המפתחות על המדרסה ליד החנות ופתחו במנוסה כל עוד רוחם במ, אבל ליטול כהוא-זה מהתכשיטים היקרים שהיו בחנות. הבוקר או ובעל החנות נודע כי סוף התראה עימדו. עתה הבין את משמעות הפטק שהתגלל לידיים אותם את הפטק אך לשוא, הפטק נעלם כלל היה. הוא זקף את הנס, שהתחולף פה, לזכותו של הרב ולטוך שנרג תמיד להתפלל עליו ועל בני ביתו.

בחודש סיון תשמ"א התקבל ר' יוסף ולטוך בעליה לTORAH, בסיום הקRIAה ביקש מהחזן לעשותות "מי שברך", המברך היסה אזנו לשמעו את שם המתברך, ולהפתעתו הרבה נקבע נקב וולטוך בשמו של ראש הממשלה דאז מ.ב., ובנוספ' ביקש גם על הטיסים בחיל האויר **шибרכם**. ציבור המתפללים תמה מאד על בקשתו זו של הרב ולטוך ובלבם אף שחקו על מעשהו.

חלפו ימים אחדים ואז הבינו כולם על מה ולמה ביקש הצדיק הרב יוסף ולטוך לברך את ראש הממשלה ואת הטיסים בחיל האויר, באותו רגע בוצע המבצע של הפצתה הכוח הגראוני בעירק. המבצע נערך בסודיות מרבית ותהילות לה' יתברך זכה להצלחה מלאה, וכל מטוסי הקרב, שהשתתפו בו, שבו לשולם לבסיסם. הרס רב ואבדן נגרמו לכור הגראוני, שיצא מכלל השימוש. ולא המשיך לייצר כלי לחימה נגד ישראל. עתה ראו הכל כי הרב ניחן ברוח-הקדש וידע על המהלך שיתבצע למחרת נשמר בסודיות.

הרב שלמה אליעזר אלפנדיי צ"ל המכונה ה'סבא קדישא': נולד בשנת ה'תק"פ (1819) באיסטנבול. משפחתו מיהו מוסלמים עד לבצלאל בן אורו' משבט יהודה. התיתם בגיל צעיר מאביו. כבר בילדותו היה בקי בכל מכמני התורה. **בעל זיכרון מופלא**, בור סוד שאינו מאבד טיפה. בעודו אברך מינוחו לחבר המועצת הרוחנית של יהודי קושטא. לאחר נישואיו החל לאוסף אל بيתו יתומים ושימש להם כאבאה. כשתת ה'תרי"ב החל לשמש כראש ישיבה בישיבת הנגיד ר' אברהם פואה בקושטא, אך רבניו סירב לקלל משכורת גבוהה יותר מהמלגה שניתנה לאברכי הישיבה. ענוותנותו מופלאה. **גאון בנגלה ובנסטר. מקובל. בעל קבלה מעשי. מלומד בניסים. בעל רוח-הקודש.** בשנת ה'תרנ"ז נבחר על ידי קהילת دمشق כחכם באשי של دمشق.

עשירי קושטא יסדו בעבו'ו ישיבה, אשר העמידה גдол' עולם. לאחר מכן עלה לצפת ולאחר תקופה קצרה עבר לירושלים. הנהגות מייחדות היו מנת חלקו: בכל בוקר היה משכים להתפלל שחרית ותיקין' עם הנז החמה, מבלי להחמיר ואפילו' פעם אחת. גם כאשר היה מוטל על ראש דוי בבית-החולום, תמיד התגבר כארוי להתפלל השם בבוקר. מעולם לא נהנה בכיספי ציבור וסירב לקבל תמייניה. כל סכום שהגיע לידי ניתן לצדקה. כל מעשיו והנהגותיו היו בדרך של הצענו לכת' וברח מן הכבד. בכל פעם שרצה לנסוע למקומות הקדושים, לא היה מודיע את זמן מסעתו, כדי שלא יבואו ללוותו ולכבודו. בקי היה בכל מקומות הטעימות הדרושים: ש"ט, פוסקים, ראשונים ואחרונים סדריים היו בעלי-פה ואת תשובותיו המעמידות עונה היה מבלי שהוציאר לעין בספרים. הרחוב בו התגורר בירושלים קרי על שמו. נפטר ב-כ"ב איר בשנת ה'תרנ"ז (1930). ציון בהר הזיתים בירושלים. ח' כ-111 שנים.

אבינו ר' אהרן. אמו: מרת חווה. בנו יחידו נפטר בגין הנקות והוא נפטר עריר כלימי חייו. **מתלמידיו:** המקובלים הגאנאים ר' דוד לניאדו, ר' יצחק נסימ, ר' חיים אליעזר שפירא (מח"ס' מנחת אליעזר - האדמו"ר מונקאטש), ר' חזקיהו מדיני (ה'שדי-חמד'), ר' חיים שאל הכהן דוויק, ר' יעקב חיים סופר, ר' מנחם מנשה, ר' יצחק אקריש. **מספריו:** שו"ת מהרש"א. שאר ספריו אבדו ולא יצאו לאור.

עיר دمشق התודעה רבינו לגאון ר' יצחק אבולעפה, שהיה תלמיד חכם משכמו ומעלה אשר כל התורה הייתה לפניו. נהג היה לבוא לבתו של הרב אבולעפה לעתים מזומנים, ושני הרבנים עשו בפלפול דאורייתא שעות ארוכות. כל אחד מהם הכיר בגודלו של חברו. כאשר חלה ר' יצחק אבולעפה במחלת קשה מאוד, ולא יכול היה לחוץ ממקומו או לדבר. הרופאים שבקרו את הרב כבר כמהט אמרו ונואש לחיו. כשה הגיעו הדבר לאוזניו של רבינו, מיהר לבקר את חברו ולדורש בשלוומו. שנכננו לחדר, פתח ואמר: "חכם יצחק, הנני מבטיחו שיקום מוחלי זה, אבל רק אם יאמין בכוח הבטחתי, ובאותו כוח יתקום ויתחזק ויהיה בריאות". ענה ר' יצחק במאיצים עילאים: "אםן" בכוונה גודלה. ואכן, לא אחרת להתקיים ברכותו של הצדיק, ולאחר כמה ימים ר' יצחק הכבד והסתובב כאחד האדם. הרופאים לא ידעו את נפשם מרוב השותומות ופליה, כיצד קם זה מערש דווי וצדע חדח האדם?

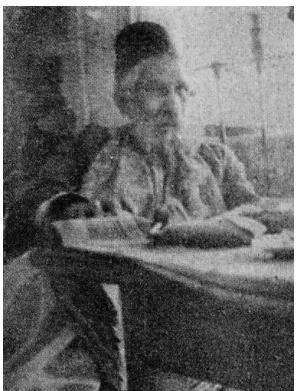
ימים מספר לאחר מכן יצא קול בעיר, כי אחד ממקורביו של ר' יצחק נפל למשכב ונפטר בבית-עלמו. ציון שאותו אדם גר בשכנות לרביבנו, הלך לוותו בדרכו האחורה, וגם הרב יצחק אבולעפה, שהיה קרובו, הלך לגמול חסド של אמת. בעת לכתם סיפר ר' יצחק לר' שלמה: "כאשר באתי לביתי והבטחת לי, כי אקים ממחלתاي - האמנתי לדבריך בלב שלם. **אותה שעה הנפטר,** שעתה מובל לבית-קברות, היה בביתו ומילא פיו חזק, פנה לאחד הנוכחים ואמר: "וכי סבור ר' שלמה אליעזר, כי כוחו רב כל כך? ר' יצחק חולה אונש ודבר לא יקימו מミיתתו". והנה, קמתי ממיתת חוליו' ודבריך קמו והוו. ואילו אותו אדם גענש על דלולו' בדברי חכמים ונפטר בדמי ימי". שמע ר' שלמה את דבריו המופלאים של רעו, ר' יצחק אבולעפה, וביקשו לשומרם ממשים עימיו, לביל יופורסמו באוזני המוני העם.

עם אחות בא אדם לשאול בעצמו של הרב אודות חלום מעורר תמייה, עוד בטרם פנה לר' להציג את ספקותיו, פתח הרב ואמר: "הנה **בעל החלומות הלויה בא.** אבל אל תירא ואל תחת", ולאחר מכן פטור לו את החלום. מלא הערצאה ופליה לא רב שב היהודי לבתו.

בשנת התרע"ד (1914) רבינו הגיע לדור בעיר צפת טובב"א. באותו זמן היה תחילת מלחמת העולם הראשונה בין הטורקים הגרמנים והאנגלים ועוד מדינות. הייתה לו שכנה אשכזיה, שהייתה אלמנה ועובדת אצל בחינט, חצי ים הייתה עובדת במקום אחר ומה הייתה מתפרנסת, וחצי ים הייתה עובדת אצל הרב, והיא סיפרה לשכנים נפלאות ממה שראתה ושמעה. באותו זמן של המלחמה היה בארץ מחסור במזון, וכמה נפטרו ברעב, וגם נפטר לא השיגו. לרבים היה בקבוק נפט, והייתה לו מונרה קטנה מס' 3, ובזה היה מסתפק ולומד. כאשר הגיעו צב הפסח, פנתה אליו השכינה ואמרה: "אדוני הרב, אני אביה מביתינו מנורה גודלה יותר מס' 4 עבר ליל הסדר". ענה הרב: "תודה רבה, אבל המנורה הקטנה מספיקה לי". באותו הזמן לא היה חשמל בארץ, וסיפרה האלמנה פלא, **שראתה שביל הסדר** כיצד אותה מנורה הקטנה האירה לא רק את כל הבית באור יקרות, אלא אוrh זה פרץ ואף זרחה בכל הסביבה, והרגישה שמדובר באור רוחני.

עוד סיפורה: פעם אחת קצב ספידי בצד קנה שור גדול מהערבים בחמיים דינרי זהב, והביאו לשחיטה. השוחטים היו כולם אשכנדים, וגם הרב המשגיח על השחיטה היה אשכנדי. לאחר ששחטו את השור היה שרוף, אבל כשפתחו את מוח השור, היהתו בו שאלת, ולאחר שקלא וטריא בפיו הרב והשוחטים **קבעו שהשור טרפ**, והקצב אשר שמע את זה התחל לצעוק: "אווי ואבוי לי", כי העולם חסר עבudo שההפסיד את כל הונו. אבל תيقף נזכר, שיש בעיר צפת חכם ספידי שבא מקושטת הלא הוא רבינו, אמר בלבבו: "אני אלך אצלך, ומה שיאמר לי - אני מקבל באבבה". עבד את כלם ורצו לבתו של הרב, הצדיק ראה מרווח, אך רץ היהודית הזה, מץ החזיא את ראשו מן החלון וצעק לו: "אל תdag יהודי, השור כשר והכל בסדר, לך תגידי להם, שיבואו אצלך לעין בהלה". והוא השותם. מהיין ידע הרב שניי אבאו אצלך בענין השור?". אמר לו הרב עוד פעם: "אל תסתפק بما שאמרתי לך, אלא תביא אותם אל' מהר", וכשבאו לרביבו כיבד אותם בסבר פנים יפות, ושאלו אותו, והראה להם את הפסיק של ההייר שפ"ס פוסקים מסוימים, ומצביעו שדברי נכונים והוו לו, ומאותו יום שימשוו הרבה.

הרב שלמה אליעזר אלפנדיי צ"ל המכונה ה'סבא קדישא': נולד בשנת ה'תק"פ (1819) באיסטנבול. משפחתו מיהוסת עד לבצלאל בן אורו' משבט יהודה. התגורר בגיל עיר מאבו. בילדותו היה בקי' בכל מכמי התורה. **בעל זיכרון מופלא**, בור' סוד שאינו מאבד טיפה. בעודו אברך מינוחו לחבר המועצת הרוחנית של יהוד' קושטא. לאחר נישואיו החל לאסוף אל ביתו יתומים ושימש להם כאבा. כשתת ה'תרי"ב החל לשמש כראש ישיבה בישיבת הנגיד ר' אברהם פואה בקושטא, אך רבניו סירב לקלל משכורת גבואה יותר מהמלגה שניתנה לאברכי הישיבה. ענותנותו מופלאה. **גאון בנגלה ובנסתר. מקובל. בעל קבלה מעשי. מלומד בניסים. בעל רוח-הקודש.** בשנת ה'תרנ"ז נבחר על ידי קהילת دمشق כחכם באשי של دمشق.

עשירי קושטא יסדו בעבו'ו ישיבה, אשר העמידה גדול' עולם. לאחר מכן עלה לצפת ולאחר תקופה קצרה עבר לירושלים. הנהגות מייחדות היו מנת חלקו: בכל בוקר היה משכים להתפלל שחרית ותיקון עם הנץ החמה, מבלי להח席ר ואפילו' פעם אחת. גם כאשר היה מוטל על ראש דוי בבית-החולום, תמיד התגבר כארוי להתפלל השכם בבוקר. מעולם לא נהנה בכיספי ציבור וסירב לקבל תמיכה. כל סכום שהגיע לידי ניתן לצדקה. כל מעשיו והנהגותיו היו בדרך של הצענו לכט' וברח מן הכבד. בכל פעע שרצה לנסוע למquamות הקדושים, לא היה מודיע את זמן מסעתו, כדי שלא יבואו ללוותו ולכבודו. בקי' היה בכל מקומות הטעימות עונה היה מבלי שהוצרך לעין בספרים. הרחוב בו התגורר בירושלים קרוי על שמו. נפטר ב-כ"ב אדר בשנת ה'תרנ"ז (1930). ציונו בהר הזיתים בירושלים. ח' כ-111 שנים.

אבינו: ר' אהרן. **אמנו:** מרת חווה. בנו יחידו נפטר בגין הנקות והוא נותר עיריר כל ימי חייו. **מתלמידיו:** המקובלים הגאנאים ר' דוד לניאדו, ר' יצחק נסימ, ר' חיים אליעזר שפירא (מח"ס 'מנחת אלעזר' האדמו"ר מונקאטש), ר' חזקיהו מדיני ('שדי-חמד'), ר' חיים שאל הכהן דוויק, ר' יעקב חיים סופר, ר' מנחם מנשה, ר' יצחק אקריש. **מספרי:** שו"ת מהרש"א. שאר ספריו אבדו ולא יצאו לאור.

על זיכרונו המדמים והמופלא של הרב מובא בספר "אורות מזרחה" כי הרב הקדיש את חלק הארץ מסדר יומו, ואת כל שעוט לילתו ממש לעסוק התורה. זכרונו המדמים לא עזב. מאות ספרים שלמים זוכה היה בעל-פה. מסופר פעע שמשיחו הקראי לפניו קטעים מדברי בעל "פר' מגדים" שהובאו בספר מסויים. והרב הגיב מידי: "לא מדויק. ראייתי את הדברים לפני שישים שנה בספר 'פר' מגדים' וכותב שם אחרת". מיד בדקנו ונמצא בדבריו.

ג'יתן להיווכח כי הרב היה בעל רוח-הקדוש כפי שמובא בספר 'סבא קדישא': בחודש ניסן שנת תרע"ד, באחד מן הלילות יצאו אנשי העיר ובראשם הרב לקדש את הלבנה. לאחר שגמר לקדש את הלבנה נשא את עינוי לרקייע, מחה כף אל כף, ונאנח אנחה השוברת חצי גוף של אדם. כל הסובבים נחרדה גדולה למשמע אנטחו של הצדיק, פנו אליו ברתת ובזיע ושאלו אל הרב על מה האנחה. נענה הרב עונה בקול נוגה: "רוואה אני שבקרוב תפוץ מלחמה גדולה בעולם", ומיד פרץ בבל מרים.

ואכן, בחודש אב, התקדרו פנוי אירופה ופרצה מלחמת העולם הראשונה. מילויו קורבנות נפלו ונחרגו, יהודים רבים נפלו חללים במלחמה זו. ההרס היה רב ותויה ובוهو שררו בעולם. באוטה תקופה היו קצינים ושוטרים רכובים על סוסים חולפים מדי פעם ב匝פת וסבירתה. באוטה תקופה שיבושים רבים נגרמו באספקת מזון ומצרכים לתושבי צפת.

בתקופה מלחמה זו נזקן לצפת ה'פאשה', נציג הממשלה הטורקית שהייתה אחד משרי הצבא. הוא הגיע רכוב על סוס וכל נכבד העיר צפת באו לקלב את פניו. מלווה בשני חיללים נכנס לעיר. נכבד העיר שוחחו עימו על מצב המלחמה ועל בעיות אספקת האוכל לצפת. דבר באו של הרשות נשמע גם בביטו של הרב והוא מיהר לקבל את פניו. שנפגשו השנים הבוחן הרשות הרבה גבול הוא והתפעל מרמאות פניו. הרב הגיע בלילה שנתיים מתלמידיו, לראשו מצונפת כמנגה חכמי קושטא. זקנו הלמן יורד על חזהו וככל מראה אומר כבוד.

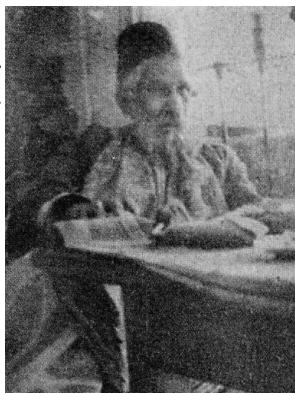
השר פנה לרב ביראת כבוד ובקיש: "כבד הרב, כיון שאתה חשוב לך אוותי". הרב השותם למשמע הבקשה, אך השיב מידי: "ברכה טעונה ענוה. על כן ירד רום מעלה מן הסוס ואחר-כך אברכו". מיהר הרשות לעשות דברי הרב והלה ברכו בברכות מפליגות. לאחר מכן נפרדו איש איש למקומו. כבוזו והדרת פניו של ר' שלמה עשו רושם כל' ימחה על הרשות ובזכותו DAG השר לאספקה סדירה של מזון ומים לתושבי צפת הנזקנים במצווק ובמחסור.

הרב נלחם בכל תקופה כנגד המשכילים ודעותיהם הכהרניות. כל המחקרים השונים בדבר תופעות טבע לא נחשבו בעיניו והוא החדר לבני עמו את ההשכמה התרבותית שלכל המאורעות והபורענות הקשורות בעולם יש יד מכונת מלמעלה. פעם אחת נערכה בקושטא סעודת בר-מצווה בביתו של אחד מערשי העיר. כיון שהוא עשיר כיבד מאד את הרב אלפנדיי הזמן לסעודה. כמו-כן הזמן כמה מחבריו המשכילים אשר רוח חילונית נשבה מהם.

במהלך הסעודה שמע הרב כי משכילים אלו חוקרים בעניין רعيית האדמה. הם ניסו להבין מהי הסיבה שగורמת את רعيית האדמה. המשכילים החלו בוויכוח קולני כאשר כל אחד מהם משמע את דעתו. אז פתח ר' שלמה ואמר: "דעו לכם! אףלו' לפי דבריכם וחיקתכם שעכשו אי אפשר שתהייה רעיית אדמה, הרי שאם ירצה הקב"ה שתהייה עתה רעייה, היא תתרחש מיד ובניגוד לטבע".

עוד הוא מדבר וננה רעש גדול החריש את כל העיר. נחרדו כל המשתתפים בסעודה כשהראו ברבים הגadol איש מופת אשר דבר מדבר לא ישוב ריקם, אף המשכילים פחדו מפני של הרב הצדיק שדבריו מתקיימים.

הרב שלמה אליעזר אלפנדי צ"ל המכונה ה'סבא קדישא': נולד בשנת ה'תק"פ (1819) באיסטנבול. משפחתו מיהוסת עד לבצלאל בן אוורי משבט יהודה. התויתם בגיל צעיר מאביו. כבר בילדותו היה בקי בכל מכמי התורה. **בעל זיכרון מופלא**, בור סוד שאינו מאבד טיפה. בעודו אברך מינוחו לחבר המועצה הרוחנית של יהודי קושטא. לאחר נישואיו החל לאוסף אל ביתו יתומים ושימש להם כאבा. כשתת ה'תרי"ב החל לשמש כראש ישיבה בישיבת הנגיד ר' אברהם פואה בקושטא, אך רבניו סירב לקלל משכורת גבוהה יותר מהמלגה שניתנה לאברכי הישיבה. ענותנותו מופלאה. **גאון בנגלה ובנסטר. מקובל. בעל קבלה מעשי. מלומד בניסים. בעל רוח-הקודש.** בשנת ה'תרנ"ז נבחר על ידי קהילת دمشق כחכם באשי של دمشق.

עשירי קושטא יסדו בעבויהם ישיבה, אשר העמידה גдол' עולם. לאחר מכן עלה לצפת ולאחר תקופה קצרה עבר לירושלים. הנהגות מייחדות היו מנת חלקו: בכל בוקר היה משכים להתפלל שחרית ותיקין עם הנץ החמה, מבלי להחמיר ואפילו פעם אחת. גם כאשר היה מוטל על ראש דוי בבית-החולום, תמיד התגבר כארוי להתפלל השם בבוקר. מעולם לא נהנה בכיספי ציבור וסירב לקבל תמייה. כל סכום שהגיע לידי ניתן לצדקה. כל מעשייו והנהגותיו היו בדרך של הצענו לכת' וברח מן הכבוד. בכל פעם שרצה לנסוע למquamות הקדושים, לא היה מודיע את זמן מסעתו, כדי שלא יבואו ללוותו ולכובדו. בקי היה בכל מקומות הטעונות התורה: ש"ט, פוסקים, ראשונים ואחרונים סדריים היו בעלי-פה ואת תשיבותיו המעמיקות עונה היה מבלי שהוצרך לעיין בספרים. הרחוב בו התגורר בירושלים קרי על שמו. נפטר ב-כ"ב איר בשנת ה'תרנ"ז (1930). ציונו בהר הזיתים בירושלים. ח"כ-111 שנים.

אבינו ר' אהרן. אמו: מרת חווה. בנו יחידו נפטר בגין הנקות והוא נפטר ערירiy כל ימי חייו. **תלמידיו:** המקובלים הגאנים ר' דוד לניאדו, ר' יצחק נסימ, ר' אליעזר שפירא (מח"ס' מנחת אליעזר - האדמו"ר מונקאטש), ר' חזקיהו מדיני (ה'שדי-חמד'), ר' חיים שאל הכהן דוויק, ר' יעקב חיים סופר, ר' מנחם מנשה, ר' יצחק אקריש. **ספריו:** שו"ת מהרש"א. שאר ספריו אבדו ולא יוצאו לאור.

אחת הגזרות הנוראות, שגזרו הטורכים באותה תקופה, הייתה גזרת הגיוס לצבא העותמאני. תנאי החילימ' יהודים היו קשים ממנשו, ורבים נאלצו לאכול מאכל טרייפה, לעبور על חילולי שבת ועל אישוריהם נספים. בזמן שהותם של הרכבת בצפת פנו אליו שני תלמידי חכמים בבעיות עצומות, היוות שהחצבא מכricht אותם להtagais לשירותו, ואין להם מושיע. הראשון היה ר' מכלוף והשני ר' משה. רבינו אמר להם: "אל תפחדו ואל תיראו מפנים כי אין להם רשות לגייס אתכם לצבא". יצאו השניים צוהלים ומעודדים בכוון הבטחתו של הרכבת. עבור זמן נশמעו נקיות בדלת ביתו של ר' מכלוף. בפתח עמדו שני חילימ' תורכים ובידם צו גיוס. מכתב נוסף נשלח גם לר' משה. השניים נאלצו להצטרף לחילימ', שכן רע ונמר היה סופו של המסרב פקודה. אך הם לא שחו את הבטחתו של הרכבת ובקשו לראות, מאין תבוא הצלתם.

לאחר יומיים רכiba הגינו לעכו, שם הייתה אחת ממפקדות הטורכים. נכנסו החילימ' המרץ בעיר כדי לשחות יין ולהשתכר. את ר' מכלוף ור' משה קשרו באדייקים לאחד העמודים ליד בית-המרצת, כדי שלא יברחו. לאחר כשעה, בעת שהתגוללו אותו חילימ' בבית-המרצת, עבר פרש תורכי. כאשר ראה אותם קשורים לעמוד, פנה אליהם בתימהו: "מדוע כבילים אתם לעמוד?". סיפרו לו, כי קיבל צו גיוס, ושני החילימ', אשר באו עימם, נכנסו לבית-המרצת וקשרו אותם לעמוד. חמתו של הפרש בערה בו ואמרה: "אני סגנו של מפקד הצבא הירושלמי, ואני מחייב לשלחרר אתכם מיד!". עמדו מדבר, והוציא מפתח מDash בגדו, פתח להם את האזיקים ושרחרם. ר' מכלוף ור' משה חזרו מיד לצפת. הם רואו עין בעין את גדלות רוח קודשו של הרב שלמה אליעזר, אשר חזה מראש כי ישוחררו מן הצבא.

גסופר, שכפת גור איש תם וישראל. גור ושמו ר' בנימין זאליך. עובד ה' היה, ואשור נסוך על פניו תמיד. רק דבר אחד העיב על לו, זה 15 שנים שהוא ואשתו נשואים, וудין לא זכו להיפקד. פעם אחת פרצה קטטה בין ר' בנימין לשכנו. במהלך סערת הרוחות השכן קילו נמרצות, ואף העז להטיח בשכנו: "הלא עיריר אתה, ועריר תישאר כל ימי חייך".

דברי השכן האכזרי פצעו את לבו כמהלמת חרבת. עיניו זלגו דמעות, עד שלא הצליח לעמוד ברוחו ונפנה אל ר' שלמה אליעזר בדברי תלונה על אותו אדם. כששמע הצדק את דברי ר' בנימין, צערו וכאבו, השיב לו: "אל תדאג במאומה. בעזרת ה' יתברך ובכח תורותנו הקדושה אני מבטיח לך בזו השנה תיפקד ותזכה לבן זכר". כשמע ר' בנימין את דברי הרכבת, נתמלא שמחה, כיון שידע שדברי הרכבת לא הולכים ריקם. ואכן כך היה, עוד באותו שנה נפקדה אשתו, וילדה לו בן זכר. ר' בנימין ערך סעודת ברית גדולה לכל אנשי צפת. כל גdots עיר וחכמיה נמנעו על המוזמינים. ובראשם ר' שלמה אליעזר. בלב נרגש הודה האב לר' בערכתו, ואף בבדו בסנדקאות.

ויפוריו מיסתורין הילכו בירושלים, על הרב אלפנדי, על כוח תורתו בנגלה ובנסטר ועל ניסים ונפלאות, שהתרחשו ב ביתו. באחד מלילות החורף הקרים בירושלים. רוחות עזות שרקו, וממטרים עזים הותכו ארצתה. אחד מהמקורבים נכנס אל חדרו של הרב כדי להגיש לו את ארוחת הערב, והנה לתרדמתו גילה, כי הרב שוכב במיטתו ללא רוח חיים. מיד רצץ להבהיל את ד"ר ולאך מבית-החולום שערץ זדק, שהיא בקרבת מקום. לאחר בדיקה קצרה נאלץ הרופא לקבוע את פטירתו.

הشمועה הקשה נפוצה בקהל, ואנשי ה'חברא Kadisha' החלו לטפל בסדרי ההלווייה. שעوت אחדות חלפו, אחד הנוחים בבית נכנס לחדר, שבו הייתה מנוחת המתה וביקש לראות את פניו הרדומות של ה'סבא Kadisha'. להפתעתם, עיני הנפטר היו פקוחות. עוד הוא בוהה במחזה, והנה הרב קם מmiteתו כאחד האדים. עזקות שמחה נשמעו מפיו. אנשים רבים רצו לחדר, כשהם מביטים בתדרמה במת-החי. כשראה הרב את כל הנאספים, אמרה: "ודאי, חשבתם, כי נלקחת מהעולם, ואכן נכון הדבר. נשמתי עלתה לשמיים אך עם עלות השחר החליטו בבית-דין של מעלה להשכבה חזרה". ניצבו הנוכחים בבית במקומם המוממים למראה הנס הגדל, ולא יכולו להוציא מפיהם הaga מרוב תדרמה.

האדמו"ר הרב מרדיי שרגא פייבוש פרידמן מהוסיאטין צ"ל- נולד ב-כ' אייר ה'תקצ"ד (1834) בסדיגורה שבرومניה כבן השישי וכבן זקונים של אביו. נקרא על שם דוד זקנו הרה"ק רבי מרדיי מצ'רנוביל. אביו העיד עליו כי נשמטה הינה גבואה שלא הייתה בעולם כבר אלף שנים! כבר בילדותו נודע בשקדנותו המופלאה. ארבעה חודשים לאחר נישואיו נפטר אביו. בתקילה ישוב יחד עם אחיו וכיון לפוטיק, ועל אף שהיה צער האחים היה הראשון שעזב. בשנת ה'תרי"ב (1851) בהיותו בן שבע-עשרה שנה בלבד, החל לשמש כacadmo"ר בעיירה מיקולינץ. שם התחיל להנaging את חסידיו במשך שלוש שנים. תורן זמן קצר התפרנסם כל כך עד שהאדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז (ה'גדבר ח"מ") בא לראות:

בשנת ה'תרט"ו (1854) עבר לסתיריסוב. בשנת ה'תרכ"ה (1865) בהיותו בן שלושים עבר להוסיאטין שבאוקראינה יחד עם חסידיו ומשפחהו. לפניו באו הימה בעיר זו קהילה קטנה מאוד של יהודים, אך עם בוואו החלה הקהילה הגדיל ובמקביל החלה העיר להתפתח. רבניו הקים את חסידות הוסיאטין ועמד בראשה כאדמו"ר הראשון של חסידות זו. הקים מקוואות, בתים נכסות, בתים מדרשיים, בתי ספר וכל התשתיות הדרושים, כדי לקיים אורח יהודי. מסופר כי נשומות רבות פנו אליו כדי לקבל את תיקון. נפטר ב-כ"ב אדר ה'תרנ"ד (1894) בהוסיאטין שברוסיה. ח"י כ-60 שנים. בנו, ר' ישראל המשיך את דרכו והיה לאדמו"ר השישי של חסידות זו.

סבא (מצד אביו): ר' שלום שכנה מפראהביביטש. **אביו:** האדמו"ר ר' ישראל פרידמן מרוז'ין. **אמו:** מרת ברכה דינה בת רבוי דוד צבי קובלנסקי (בת אחות אמו, בנותו של רבוי משה אפרתי מבגדינישוב - נישא בשנת ה'תר"י, 1850). **מרבותיו:** אביו, ר' ישראל. **בניו:** האדמו"ר ר' ישראל (בנו בכורו, שימש כאדמו"ר השני של חסידות הויסיאטין. נקרא על שם סבו האדמו"ר ר' ישראל), ר' שלום יוסף מהויסיאטין (נישא למרת חייה, בת ר' אפרים מרגליות ממוצי'וב. הסתלק לבית עולמו בח' אביו). **בנותיו:** מרת גיטל (נישאה לאדמו"ר ר' יצחק מאיר העשיל מקופיטשנץ, מייסד החסידות), מרת חווה (נישאה לאדמו"ר ר' מנחם נחום פרידמן מביאן צ'רנוביל'ץ).

Οיפר כ"ק אדמור' רב' יצחק מהוסיאטין זצוק'ל: "הדודה גיטאלי' מאמנהן בitem של הס"ק מרוזין ספירה, שאחיה, האדמור' הצעק ר' מנחם נחום פרידמן משפטנשטיין ביקר אצלם כשבתו לפניו פטירתו, ואמר לה בזאת הלשון: 'יש לי ב"ה אחים חשובים', והחל לפרט בחינותום. אח' מליעווא- יכול ואינו רוצה. אח' מטשורטקוב- אילו היהי הבודרא עולם, הייתי מושך בידך את הנהנת העולם, כדי שלא יטרידני בבקשותיו התדריות עברו בני ישראל. אח' מהוסיאטין. בעת אמריתו 'שמע ישראל', יכול הוא להזכיר מתים!. ובסיומו את דבריו שאלת אותו אחותו: 'אמור נא אח' ובאיזה בחינה אתה בעצם?-' 'לי די בזאה, שיש לי אחים כאלה', השיר לב"

כשרבי שלמה טילגטור סיפר את הדברים לפניו זקנינו ז"ע, ענה זקנינו ואמר: "כן, כן, נכוןים הדברים. בחצר ההויף בהוסיאיטין חפרו פעם בור عمוק, ואחד מאנשי החצר בא לראות ולבזק את הבור, וקשר את עצמו לחבל, שהיה קשור לשביבות הבור, והחל להשחיל את עצמו לתוך הבור. לפתע נשבך החלק העליון של הבור ונתקק את החבל, והאיש נפל מגובה רב לקרקעית הבור, וכאשר הוציאו אותו - לא היהתו בו רוח חיים. רצוי מהר אל רבינו לספר לו את אשר קרה, ולכך הצדיק את הדבר ליבנו", כאן הפסיק זקנינו את סיפורו ושתק כמה רגעים, ואחר כך ענה ונאמר, כאשר בת שחוק על פניו, "והוסף היה, שהיהודי שלא היהתו בו רוח-חיים קם ונשאר בחיים". (שיח יצחיק, הוסיאיטין, עמ' קמ'ז)

ב אחת הפעמים יש רבינו במצוות'ך דבוק ברעיוןנותו הקדושים כדרכו בקדוש. משמשו הגיש לפניו את החמן במצואי שבת, כוס קפה, אבל רבינו כלל לא הרגיש בדבר, וכוס הקפה התקorraה למגרי. המשמש היכן כוס קפה בשנית עברו הצדיק, אך המקהלה חזר בשנית, וכוס הקפה התקorraה. כשהעיר המשמש לרביינו, שכבר הביא פעמיים כוס קפה לצדיק, ורבינו אינו שותה, או אז התעורר מדבוקותו ואמר למשתמשו:

"הנה נשמה יתירה יורדת למטה בערב שבת לשכן או בטור גופו האדם, הנשמה שבתוֹר האדם מבקשת מהנפשה יתירה שיעשה לה טובת נפשית, וכש מגיע מוצאי שבת, והנפשה היתירה מוכנה לעלות למקור מחצבתה, שואלת הנשמה שבאדם את הנשמה היתירה, אם היא עשתה לה טובה. ואם התשובה היא חיובית, הרי טוב, אבל אם הנשמה היתירה אומرت, לא די שלא עשית טוביה עברוך, אלא אפילו עברוך לא עשית כלום, ואולי גם קלקלתי, הרי אז מתחילה הנשומות לבכות נורא". וסימן רבינו בלשון קדשו: "כשושמעים את הביבה, איך יכולם לשחותות?!" (נр' ישראאל-רוזין, ח"ה עמ' רצ)

Οיפר הרה"ח ר' משה מעד ז"ל ששמע ממחודדים שהו בשעת מעשה, שפעם אחות נסע רבינו לטיל והגיע למקום מסוים. ירד הרה"ק מהעגלת ושלח את הגבאי שיגש לכורת של דבריהם, שהייתה שם ופתח אותה. הגבאי פחד מאד לעשות כן, שהרי הדברים יצאו נגדו ועלול הוא להיעקץ, אבל לא הייתה ברירה, שהוחזר לצית להרה"ק. ניגש הוא אל הcourtת ופתחה, וברוח תיכף. כשפתח את הcourtת לא יצאו דבריהם, אלא נשח מסוכן מאד. הרה"ק עמד וסמרק את סנטרו על מקלו. הנחש ניגש אל הרה"ק וסיבב גוףו לפני הרה"ק עד שראשו היה נגד פניו הרב. הרה"ק הסתכל על הנחש, והנחש הסתכל על הרה"ק, ותיכף הנחש נפל מת. לאחר מכן עלה רבינו לעגלה ואמר לגבאי השני: "הוא היה אברר טוב. אבל מעט גאותה ה"ייתה בו". (شيخ זקנים, ח"ד עמ' י"ד).

האדמו"ר הרה"ק רבי יהושע השל מדינוב צ"ל – נולד בברטש. בגין רrk שלחו אותו הוריו ללימוד תורה מפי הדין מריביטיטש. בהמשך למד אצל ר' זושא מאניפול ואריך עמו לגלות למשך שנה שלימה. לאחר מכן חזר לברטש. גם לאחר נישואיו היה שקווע באربع אמות של הילכה, קדושה וחסידות. העיד תלמידו הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב (מח"ס הבני ישכר) כי אצל רבו היה רגיל אליו

כasher achad mchushidim bibrutsh ba p'um al harrha"k rabi mair mperimishlan zy"u, a. shal al otot r'mair: "ma nshmu shem, b'makom shehia alihoo hnava regil lehshtob". b'shנת ה'תק" (1790) hakbel l'rebonot dinov v'ba chayin chachim yobel shanim. ba'al roch-hakodosh. besefar 'mal'izi ash' ctob, shehi noso'utim alioi alefim v'robbot misra'el. malomed b'naisim. b'shanto haachrona ukab machla nosof hashem masha leshmo. nafter b'-c'g ar'ir ha'hag'ad (1814). zionim bdinov.

אביו: ר' אריה ליב (שימש כאופה, הוא ואשתו היו אופים את הבזק עבור עניהם, שלא יכול

- לעשות כן ובנוסף אימנו הייתה מכינה קערת בזק והוסיפה לכל עני עוד חתיכה).

אשתו: מרת רחל. **מרבתו:** ר'>Zושא מאניפולי, ר' לוי יצחק מברדייטשוב, רבינו יחיאל מיכל (המגיד מזלווטשוב), ר' מרדכי מנשכיז, ר' משה ליב מסאסוב, ר' מנחם מנדל מרימנוב. **מתלמידיו:** הרה"צ ר' צבי אלימלך שפירא (ה'בני יששכר').
תלמידיו: הרה"צ ר' שמואל החסיד, הרה"צ ר' דוד יהודה ליב (שהיה בעל נח רוחנית), מרת אסתר מלכה (נפטרה בצעירותה). **חתניו:** הרה"צ ר' יצחק צבי מדינוב, הרה"צ ר' משה מאיר הילפרין. **דברי תורה נמצאים בספרים:** **בנוי יששכר**
הנוטו אמר שיר מולדות אדים.

ג עם אחת ציווה הרה"ק רבינו שלמה ליב מלענטשנא ז"ע לאשתו, שתישע לדינוב לתת קוויטל לרבי יהושע, וככתוב בו, שמכיוון שבעה אינו מתנה בדרך הירוש – אין להם ממה להתרפס, והעניות שורתם, והזהיר אותה שלא תגלת את זהותה. מיד כשסורה את הקוויטל, הרגיש הרה"ק רבוי יהושע ואמר: "היתכן שבעלך אינו מתנה בדרך הירוש! ובורי במרתנו ובעבדותנו הוא מאיר בכל השולמות!"

ועוד אמר: "איך הוא כותב על עצמו שהוא חוטא, הרי אני רואה שבשמיים רוחדים שרפי מעלה מגודל בעבודתו הקדושה". כששמעה זאת שאלת: "אם כן מדוע מתנגד לו האdamו'ר הרה"ק רבינו נתניאל צבי מרופשיץ כל כך?". הסביר לה של מלאכים ושרפים מתקנים בבעלה, ומחליקתו של הרבה י"ג מרופשיץ ז"ע היא לשוכנתן לאחיזתו מידם.

סיפור הרה"ק רבי חדל מזנוב ז"ע: "פעם יצא רבינו לדרך ו/or לבית יהוי אחד. כשהלך לדרכו ויצא היהודי לווטו, שמע נער נוכרי בוכה. שאל את מארכו: 'מי בוכה? ', וענה לו שהוא המשרת של. ביקש הרה"ק רבי יהושע מהיהודי לשאול את הנער, מודיעו הוא בוכה, וענה מפני שגאנבו לו את חבילתו. אמר הרב לייהודי: 'אמור לו, שחביבתנו מונחת על הקורה בהחון התבואה, במקום שהוא עצמו הניתן אותה ושכח ממנה'. הילך לשם הנער, ואכן מצא את חבילתו. סיפור הרה"ק רבי דוד ז"ע, כי בני אמר אמר רב' בר' רושאי ברבי גור אט החרילה ובוניה שט' שאמ' לא כי מניין לודעת פיכו בא' מונמא'?"

הרה"ק רבי דודל מדינוב ז"ע שמע פעם, שمدברים לידו מרבי יהושע ז"א. נעה ואמר: "הוא הרי החיים עופות מתיים!". וכך סיפר: "הגה"ח ר' משה רובינפלד מגוזשיוי שlid ברטש הלך פעם לפני יום כיפור לדינוב אל מחותנו הרה"ק רבי יהושע, וטרח לשאת עימיו עופות לכפרות שבבילו. שנכננו לרביינו קרא: 'הבאתי כפרות!'. כשהזמין אותו מהשך, ראה שהם מתיים, והצער צער רב על שטרח לשוב חמימות קילומטר לשואה. רבינו לא היה יכול לשאת את צערו, ולראותו מדויקר אמר לו: "מדוע הינך מיצר כל כך, הרי הם לא מתו רק קפאו מהkor. הנה אתם ליד התנור, ותראה שיתחמו ויתחילה לлечת". עשה כן ר' משה והניחם ליד התנור, עד שרביבנו ניגש אליהם, צעק אליהם: "וואא אצא". וארכנו למונח, אבל חוץ פולב את בשפטו, כי לכאוטם לא באכלה ללבנות מושבש גסום.

הודי מהונגריה בא לשאול בעצת האדמו"ר הרה"ק הרב ר' מנחם מנדל מרימנווב ציע"א ואמר מכיוון שמוונה אצלו טבק רב למכירה, ואין לו קונה כראוי כי המחרים ירדו מאד, ועוד לווה כסוף רב של אחרים, מה יעשה. האם ימכור בכל מחיר, "עשה עני מרוד ופסיד" מן אחרים, או מוטב שלא ימכור, וימתין אולי שער הטבק יעלה? ענה לו ר' מנדל, שימכור בכל מחיר שיכל, כי אחר כך המחיר ירד עוד יותר. ברם היהודי לא רצתה להיות עני, ועוד יותר להפסיד ממון אחרים, כמו ביום הקדומים היהודי חשש יותר לממון הזולות מה mammoun שלו, ועל כן נסע לדינוב לרבינו הורוב ל问我 חוקות לשותפה הראטה, והוא אמר שמען רקלו!

בשנה הבאה שרך חום עד בהונגריה, ונסרפו שדות הטבק. מחייבו של הטבק התייקר, ורק אז מכיר היהודי את הטבק שברשותו, והרווחה סכום רב. נטל עימיו שתי חビות יין, ונסע אל שני הצדיקים. בבוואו לריםנוב נתן חבית אחת להרחה"ק ר' מנדל זיע"א. אבל הוא אמר לו, שהחבית זו אינה שלו. התבונן היהודי וראה, שאכן טעה, ואותה חבית התכוון לתת אותה לרביבינו בדינוב. בהיותו חסיד של הרבי ר' מנדל סייר לו, מודיע רוחזה להיהודים לרביבינו באמצעות חבית צו, כי הרחה"ק רבי יהושע אמר לו שלא למכור, על כן מביא לו עתה חבית יין. אמר לו הרחה"ק ר' מנדל: "ומה עשה, ורבי יהושע שורף טבק של מדינה שלימה, כדי להיטיב ליהודי אחד".

האדמו"ר הרב מנחם מנדLER צצ"ל האדמו"ר מקאוסוב ירושלים. נולד בכ"ח בניסן ה'תרצ"ד (1934) בעיר ברהומט שבرومניה. משחר נעוריו החל לעבוד את בוראו בבדחילו ורוחימו, בתפילהות ובהתמדת בתורה, והכל העידו עליו כי לגודלות נוצר. לאחר כיבוש העיירה ברהומט על ידי גרמניה הנאצית בשנת ה'תש"א (1940) הוגלה עם משפחתו היהודי העיירה לסתורוז'ינץ, ובמהמשך ל'ידייניץ שבברסביה, ולטראנסניסטריה. שם הגיעו לモגילב. לאחר השואה הגיע עם אביו ואחותו לארץ ישראל והתגורר בשכונת בת' אונגרין שבירושלים. למדabisbat זי'נץ בבני ברק והיה מקורב לאדמו"ר האמרי חיים מויז'נץ. כיהן כמשגיח רוחניabisbat לפלאות רואבן, זי'נץ, סאטמר, אמסחנוב ועוד. היה ר"מabisbat אויר אליעזר אשפיצין ומסר שיעורים בגמרא בבית מדרש פפא בירושלים.

עם השנים הפק לאדמו"ר מקאסוב ירושלים במיחוד היה מומחה לענייני חינוך הבנים ורבנים שיחרו לפתחו להנחות ממן עצה ותושיה, קיבל את ברכותיו והבטחותיו. גدول האמכנים אורחים בעיה"ק ירושלים! כשבmarsh השנים, אכלו אצלן מדי שבת וחג רבבות אלפי ישראל עניים, חסרי בית וחסרי משפחה בبيתו הדל והצנווע ברח' חג' 16 יחד עמו ביד רחבה ובכבוד הראו. **בעל מעשה חסד מופלאים. ענוותן מופלא.** בחודשים האחרונים חלה במחלת ממארת, אך הסתיר את "سورו" ומכאובי, והמשיך ביתר שאת לעובד את הבורא, ולהכניס אל ביתו נדכים ושבורי לב, לשמעו את מצוקותיהם ולתת להם לחם לאכול. נפטר ביום שבת קודש, כ"ד באיר ה'תשע"ג (2013). חי כ-79 שנים. ציונו בהר-הציגים. בןנו, ר' פנחס יוסף ממשיר דרר אבינו אקדמי מקאסוב ירושלים.

אבינו: ר' משה (מיוחס לר' משה טיטלבים הראשון, בעל ה'ישמח משה'). **אמו:** מרת חייה דוכנור הי"ד (שהלכה לעולמה בשואה האיומה). **אשתו:** מרת ברכה (בת ר' אלעזר ברציזל). **מרבותיו:** ר' יהודה הורביץ מדז'יקוב (רבו המובהק), ר' מאיר חיים הגר (בעל אמר' חיים'), ר' אהרן רוקח מבעלז. **ילדיו:** שבעה בניים ושמונה: **בניו:** ר' חיים אהרן (מו"ץ העדאה החרדית בשכונת יפה נוף בבית שמש), ר' אברהם (רב בית-המדרש קויסוב בלונדון), ר' ישראאל (ראש כולל יוצאי מונסוי), ר' נפתלי (ר' מ' בישיבת תולדות אברהם יצחק), ר' פינחס יוסוף מירושלים (ممלא מקום אביו בהנהגת המניין בכוטל המערבי ואירוח הבחריים), ר' דוד תחיה (ニשאה לר' יוסף יואל קאהן), מרת ריזיל (ニשאה לר' יוסף קדיש ברנסדורף, רב בשכונת אהרן קאהן), מרת חנה (ニשאה לר' יהושע אשר כהנא, רב קהילת משכנות הרומים ומו"ץ של

ולא אמר אדם מעולם רב עזובני
נרבינו ניתן ללמידה מידת הכנסות אורך'ם מהי – שכן ביתו היה פתוח לרוחה בפני כל אדם באשר הוא: חסידיים, ליטאים, ספרדים וכו' אנשים חסרי בית לא היו צריכים להודיעו על בואם לפניו שבת, ולא היו צריכים לחכות להזמנה ממנה כדי לבוא ולأكل אצלו סעודות שבת. לא היו אצלו זמנים לסעודות. הסעודות נמשכו שעות ארוכות, ככל אחד יכול לבוא מתי שנוח לו, באיזה שעה שירצה. לא יכול כמה שהוא רוצה –

היא זה מחזא מרabil לראות, איך שכל כך הרבה אנשים נדחקים בחדר האוכל הקטן והצנווע שלו לסעודת שבת. מצדדי חדר האוכל היו קרשוי עץ רחבים עם מקילות של עץ, וכשנכנסו עוד כמה יהודים לאסעו לבם ולא היה להם מקום, היה נוטל שני מקומות, מניח עליהם קרש עץ רחב ומclin להם שולחן לשבת אצללו. הוא היה מגיע לכל פינות החדר. כל אימת שהיא חסר מקום, היה מצליח למצואו איש פינה נידחתה ושכוכה, ומclin שם שולחן. **השולחות היו ערכוכים בכל מיני צורות ואופנים שונים, כמה שرك היה שייר.**

אם לאחר כל השתדלויותינו עדין היה חסר מקום, מכיוון שהאוחרים היו יכולים להגיע בהמונייהם, באופן שלא ציפה כלל. אז במקורה היה שולח את בניו, שילכו לאכול מתחת לשולחן, ובמקום השוכב את האוחרים שהגיעו אז. לא אחת העידו האוכלים שם, כי ה' מרגשיים במשהו שזז ליד רגילים מתחת לשולחן, וכשהתכוופו לבדוק, מה נוגע ברגילים, היו רואים את ידיו של האדמו"ר מתחת לשולחן עם צלחות בידיהם ואוכלים...

מספרים סייר נפלא, שמתוכו ניתן ללמידה, עד הין הגיע מידת ההיכנסת אורחים הנוראה של רבינו, והתנהגותו שהיתה בפשטות מופלאה ביותר. פעם אחת נפגשו שני יהודים ספרדים ליד הכותל המערבי, ובדוק איז עבר לידם הרה"צ רבי מנחן צ"ל, אמר אחד מהרבנים לחייביו "הנה כאן הולך האדמו"ר מקאוסוב, לך תבקש ממנו ברכה". אמר לו השני "זה לא אדמו"ר, אל תבלבל לי את המחה". אמר לו חייבו "הוא כן אדמו"ר!" ענה לו השני בחזרה: "מה פטאות, הרי אני אוכל עמו ביחד כל שבוע אצל מונדרר" ...

הודי אחד ראה פעם, איך שאדם נכנס לבית רביינו בליל שבת, והלך למטבח, ומילא לעצמו צלחת טשולט חם. אמר לו אותו יהודי: "סלייחה אבל הטשולטנוعد לא יכול לשבת בבוקר!". החזיר לו הלה: "אני עושה את זה כבר שלושים שנה, אתה אומר לי מה לעשות?!"...

ויפר הגאון החסיד ר' מרדכי גנטו שליט"א (בעל "לוח דבר בעתו"), שרבינו מנחם מנדלבץ' היה נוגה לשבוב בעצמו את כל עשרות החלות שהיה צריך למאות היהודים מהחנות עד לביתו. הוא לא סמרק על אף אחד שיביא לו את זה, רק הוא בכבודו ובעצמו הילך לחנות בערב שבת קודש, ומילא שתי שקיות גדולות עם חלות ונשאמן על כתפיו – אחת על כתף ימין ואחת על כתף שמאל. וכמובן, שהוא היה צריך לילכט יותר מפעם אחת אל החנות כדי לתקן את החלות שיצטרכו לו בשבת, ואף על פי כן לא חס על כבודו וכוכחו, והוא הילך כמה פעמים לחנות ונסח הכל על שכמו והביאם לביתו עצמו. **הסיפורים הנפלאים הובאו מתוך העלון הנפלא 'נעם שיח'** – אב"ד סאנטו שליט"א

האדמו"ר הרב אליעזר צבי סאפרין צ"ל מקומראנא - נולד בשנת ה'תק"צ (1830) בסמבודה. שנות ילדותו עברו עליו מתוך עוני, רعب, סבל ודוחק גדול. אך כל אלו לא הפכו לו לשകוד על התורה. שנים רבות למד אצל אבי, ממן רכש קנייני תורה, מידות תרומות, אהבת ישראל ויראת שמים. רבינו אבי זכה להיות מתמיד גדול בתורה ובארח היטב סוגיות קשות וחמורות, הן בנגלה והן בחכמת הנסתור, והיה כמעין המתגבר.

כשנפטר אבי הקדוש כבר היה רבינו מפורסם כאחד מגדי הדור. כל חסידי אבי קבלו עליהם את מרותו. אף רבים מחסידי זידיטשוב באו להסתופף בצל קורתו. גאון בנגלה ובנסתר. **ענוותן מופלא**. בעל רוח-הקדוש. רבים פנו אליו ונושעו. **מלומד בנים ים**. עם כל זאת היה שפל רוח ושבור ברוחו כל כך, כאילו היה הבריה העולבה ביותר עלי אדמות, כאילו היה החוטא והפושע הגדול בדורו. מהרhar בתשובה בכל עת, בוכה על עונותיו ומפשש במעשייו. נפטר ב- כ"ד באיר התרנ"ח (1898). חי כ-68 שנים. ציונו בקומראנא שבאוקראינה.

אביינו: האדמו"ר ר' יצחק אייזיק. **אמנו**: מרת גיטל (בת ר' אברהם מרדכי מפינטשוב). **אשתו**: מרת חנה שרה (בת הגיגד ר' יוסף שהנר מטוקרא). **מרבותינו**: אבי, ר' יצחק אייזיק, ר' משה מסמבר (דוזה), ר' יהודה צבי מרוזאל, ר' חיים הלברשטאם מצאצמאן. **תלמידינו**: ר' שלמה יעקב, הגאון המקובל ר' מנחם מנדל יצחק, המקובל ר' אהרן אריה מרוזאל, ר' יוסף מאיר מספינקא. **ילדינו**: האדמו"ר ר' יעקב משה (滿מלא מקום אבי), רבינו מנחם מוניש (אב"ד פלשתין), ר' אברהם מרדכי סבוריסלב, רבינו פנחס נתן (רבה של רודיק), מרת ציפה (נישאה לר' יהודה צבי מרוזאל השני).

ספריו: **דמשק אליעזר**- פירוש על הזוהר (7 חלקים) • **אור עינים**- על הקבלה (2 חלקים) • **בן ביתין**- על התורה ועל תהילים • **ראש ביתין**- על תיקון זהור • **זקן ביתין**- על פרקי אבות וסימן הש"ס • **אבי עדרי**- על הזוהר

Οיפר הגה"ק רבינו יעקב מקומראנא צ"ע"א בעל ה'פרי חיים', שבעיר באריסלאב היה דר אחד מחשובי חסידי קאמרנא ושמו רבינו צבי, והוא לו בית מרחך, פעם נכנס אליו גוי אחד מכשף גדול ובקי בשירותיו הידים, והראה לו בן החסיד הנ"ל את יديו, ואמר לו, שראהו בשירותו ידיו שבעוד כמה שבועות יהיה בן י"ג, ויחגוג שמחת הבר מצווה, ולמחרת יום הבר מצוה ימות!

התחל הנער לבוכות מדברי הגוי, ויספר הדבר לאביו, תيقף ומיד אסר העגלה ונסע לקאמרנא, אל רבינו הקדוש בעל הדמשק אליעזר צ"ע"א, אמר לו רבינו הקדוש: "דברי הגוי אמיתי, אבל אני מבטלם, ואין לך מהם לפחד, וכל דברי הגוי יהיו מעתה בטלים וمبוטלים, וסימן לדברי כנים, **כשתחזר לביתך תשמע שהגוי המכשף מת במייתה משונה**", וכן היה. והאריך בן החסיד הנ"ל עוד הרבה שנים והיה מגDOI חסידי קאמרנא, ושמו היה רבינו יחזקאל מבאריסלאב.

Οיפר הרה"ח רבינו צבי הירש קאלטער צ"ל, שהיה בעל תפילה בבית מדרשו של הרaab"ד הגאון הצדיק רבינו ישראלי יצחק הלו' ריזמן צ"ל בבית המדרש דחסידים בתי ורשא, **שאחיו** היה לו בן שנולד אילם ל"ע, ומיום היולדתו לא יצא הגה מפיו, באחת הפעמים שנסע אליו עם בנו האלים לדרוש ברופאים ברכבת, ובתווך הרכבת נסע גם בן הצדיק בעל הדמשק אליעזר צ"ע"א. ניגש אליו אבי הבן עם בנו האלים ונונן קויטל ופדיון כנהוג, שזקינו הקדוש יעתר עליו שיוציאו בדבר ישועה וرحמים, רבינו הרים את מגבעתו מעל ראשו והורד הכיפה שלו מעל ראשו, והלביש את הכיפה שלו ליד האלים, ואמר לו, **שיתחיל לדבר, ותيقף ומיד התחל לדבר** כאחד האדם.

Οיפר הגה"ק רבינו יעקב מקומראנא צ"ע"א בעל ה'פרי חיים', שמספר לו בעל העובדה הרה"ח ר' מרדכי מיזעס צ"ל מזקני חסידי קאמרנא במונקאטש, שהוא איש עשיר אמיד גדול ומפורסם, והיה מלאה מעות ליהודי ולהבדיל לגאים גם כן, פעם הגיעו אליו אחד, שילווה לו סך אלף ריבינש וקבע את הזמן שעליו להחזיר את ההלוואה, ובתווך הרכבת נסע גם בן הצדיק ההוא, ור' מרדכי הנ"ל חשב, שאשת הדוכס אינה יודעת מעשה הלוואה, ע"כ הוסיף עוד מספר אפס בסוף כדי שייהי השטר הלוואה על סך שורת אלפי ריבינש, ובאמת ידעה אשת הדוכס מעשה הלוואה, ובעת שהביא השטר לגבות ממנה המעוט, וראתה המעשה שעשה, הזמין אותה לבית המשפט על מעשה המרימה שרצה לرمאות אותה, והיא בסכנה גדולה, וכמעט שהיה יכולם להרוג אותה על זה.

בעת היא היה רבינו בשכת קודש בעיר ברגנסא. נסע ר' מרדכי להסתופף אצל רבינו ובמוצאי"ש קודש נכנס ר' מרדכי לריבינו ועינוי מלאות דמעות על הצרה הגדולה שנתגללה לפתחו, כששמעו הצדיק את מה שעשה, קם ממקומו וזעק עליו דברי מוסר על שעלה במחשבתו לעשות דבר זהה, **ובפרט שעתה יצא מזה חילול השם גם כן**, וקיבל על עצמו, שמעתה ישא ויתן באמונה אפילו עם עכו"ם, אך הנעשה אין להшиб לגביו המשפט, אמר לו רבינו, שבסעת המשפט יציר לפניו דמות דיקנו, ועל ידי כן תבוא לו הישועה, וכן עשה. כשהשכנים לבית המשפט, והקיג'ור התחל להרצות דבריו, לא שת לבו לדבריו הקטיג'ור, אלא עמד וציר לפניו דמות דיקנו של רבינו, אך לא אמר הקטיג'ור אלא מילה אחת ושתיים נפל ונתעלף, כشعוריו אותו מעלפונו והתחיל לדבר בשנית, ור' מרדכי עשה כתbatchila וציר לפניו דמות דיקנו של רבינו, נפל הקטיג'ור בשנית והתעלף, כך חזר הדבר ונשנה כמה פעמים, עד שבטיולו ויתרו על המשפט, יצא זכאי בדין.

אם ראשונים פמלאכים - יעקב לורברבוים מליסא - בעל הנטיבות צ"ל

הרב יעקב לורברבוים מליסא צ"ל: נולד בזבורוב (בוהמיה) בשנת תק"כ (1760). בן למשפחה רבתנים מיהוסת ונינו של בעל ה"חכם צב". מגדולי חכמי פולין ואשכנז. פוטק ורבה של ליסא (מחשובי מפרשיו השולחן עורך על יורה דעה וחושן משפט). בגיל צעיר התயיתם מבאיו ומאמנו, ואחותו הגדולה קיבלה עליה לפרנסו - אם יתميد בלימוד התורה. גדל בבית ר' יוסף תאומים. בתקילה כיהן כרב במנוסטריך'. בשנת תקנ"א (1791) התמנה לרבה של בקאליש (היה אב"ד של קאליש). בשנת תקס"ט (1809) התמנה לרבה של ליסא. שם נפטר ב-כ"ה אייר תקצ"ב (1828) (היה אב"ד של קאליש). שימש כרב בסטרי שבגליציה (כיום אוקראינה). שם נפטר ב-כ"ה אייר תקצ"ב (1832). חי כ-72 שנים.

אביו: ר' יעקב משה (רבה של זבורוב, נפטר לפני ר' יעקב מליסא) (רבה של ברושטיין, קרוב משפחה) ור' משה איגרא (רבה של פרשבורג). **ר' אליהו גוטמן** (הרב מגרידיץ'), ר' צבי הירש קאלישר, ר' משה טורנער (הרב מנשואו), ר' ליב בלקש (רבה של קאשין), ר' שמואל קארו (רבה של צמפלבורג), ר' שריג פיבל דנציגר מגרציא, ר' זושא מפלצק (בעל 'תורת כהן'), ר' יעקב אהרון (רבה של אלכסנדר), ר' נתן ליב אשכנזי ועוד רבים.

ספריו: *חוות דעת* על ש"ע חלק "יורה דעת" *מקור חיים* ש"ע אורח חיים ועל הט"ז ומגן אברהם *תורת גיטין* ש"עaben העזר *בית יעקב* ש"ע ابن העזר ועל כתובות *נטיבות המשפט* ש"ע חזון משפט והשגות הספר *קצות החושן* של ר' אריה ליב הלר *יאיר נתיב* תשובה להשגותיו של בעל "קצות החושן" על "נטיבות המשפט" *דרך החיים* סידור *מעשה ניסים* הגדה של פסח *נחלת יעקב* *קהילת יעקב* הלכות קידושין והלכות יום טוב *אמת ליעקב* אגדות הש"ט *אמריו ישר* מגילת רות *תעלומות חכמה* מגילת קהילת *צورو המור* שיר השירים *פלגי מים* על מגילת איכה *מגילת סתרים* מגילת אסתר.

נעשה עתה בדרכים ובתוכה מספר יהודים. בינו間ם יש רבינו לבוש בבדיג עני, ואיש אינו הכירו. יש רבינו, שקוע בתוך עצמו, בפינת העגלה, שקט ומוכנס. לפטע עזק אחד הנוסעים: "ארנק", ארנק המלא בכיסוף, הוא איננו!. מיד פרצה המוללה בעגלה. זה מאשים את זה, וזה צועק על זה ואיש מן הנוכחים אינו מודה באשמה. רק ר' יעקב שקט, ישב בפינתו. בעל הארנק עבר עביניו על פניו כל הנוכחים ולא מצא אף אחד שנראה גנב. ואז מבטו נעצר בפינת העגלה, עיניו נעוצות באיש העני היושב בפינתו ונראה קבקץ. הנה, היהודי הזה בטח גנב את ארנק! רק הוא מתעלם מכל הנעשה כאן, כאלו אין יודע מואמה על הגניבה, עיניו נראות כה חריפות וערימות. "לא, אדוני, אתה לא תתחמק מلتת את הדין על מעשיך!". עזק האיש ותפס את רבי יעקב בשרוולו בנהישות.

ברגע שהגיעה לעיר הקרובה,לקח הנוסע את רבינו לבית הדין, בתקווה שהארנק ייחזר לידי. שמעו הדינים את טענותיו של היהודי על גניבת ארנקו ועל חשודותיו בעני זה שלפניהם, אשר לא השתתק בשיחה וישב בשקט בפינתו. אחרי שמייעת טיעונו של הגניב, פנו הדינים לנאים בגנבה, וביקשו לשמעו מה יש לו לומר להגנתו. רבי יעקב אמר, כמובן, כי לא היו דברים מעולם. כל העת היה עסוק בלילה, ולא שמע את הדין ודברים בעגלה. אמרו הדינים: "לפי הדין חיב' בא אתה בחשובה? – אם כך, הבה ונתפср", אמר רבי יעקב לבעל הארנק הגנוב, "אשלם לך מחיצת מן הסכום שהוא בא לך!". מה פתאום?! יעקב הנגניב, "גנבת לי סכום גדול ואני רוצה אותו בשלמותו! ". הנה, פנה לדינים, "רואים אתכם? אם הוא מוכן לשלם-ודאי הוא הגניב. אין ספק בכך!".

"אתן לך שלושה רבעים מהסכום", ביקש רבי יעקב, "העיקר שלא לצורך להישבע! – "תראו תראו, הוא מנסה להרוויח", כעס בעל הארנק, "גבג שכמוציא מה כבר הספקת לעשות בכיסופי? החזר את הסכום בשלמותו, איני מותר אפילו על אגרורה אחותה!". שתיקה השתירה בבית הדין. ואז ניסה רבי יעקב שוב: "אשלם לך יותר משלושה רבעים, נגיד שמוני אוחזים מהסכום!". בשום פנים ואופן לא אוטר אפילו על אגרורה אחותה! פסק ר' יעקב, אך בקשה בפיו: "רואה אני להתקoon לשבועה כמה דקות, האפשר? ". נתנו לו הדינים פסק זמן להתקoon, ורבי יעקב פנה לפינת החדר ושקע בתפילה, *כשכל גופו רועד מאיימת השבועה*. רב העיר, ראש בית הדין, יעקב אחר מעשי בפליאה. אין זה אדם פשוט, חשב הרוב, יש בו ממשו מיוחד. הוא בודאי אדם גדול וצדיק ובוטוח שידי נקיות ואין הוא גנב.

דממה שරרה בחדר. פטאום נשמעו צעקות מbehוץ. "הו, הוא נפל, התעלף! מי זה? הצליל!". היה זה אחד הנוסעים בעגלה, אשר הגיע למקום וראה את המתרשך באולם בית הדין-ואז נפל מתעלף. כאשר העירו אותו והושיבו על כסא להתואשש, פרץ בבכי והודה בגניבת הארנק. "אני גנבתי את הארנק", סיפר בbestos פנים, "וכדי שלא יגלו את מעשי-השתתפותו במהומה שהיתה על העגלה. כאשר הגיעו לעיר, תקפו אותו הרהורו חרטה על מעשי ולכך הגעתו לבית הדין להסביר את הגניבה. אך כשראייתו את הנושא הזה", הצבע על רבי יעקב, "מתכוון בדיחיו ורוחמו לשבועה- תקופה אותה בושה נוראה והתעלפת".

או אז פנה אב בית דין לרבי יעקב וביקש ממנו שיגלה את זהותו. אך רבי יעקב סירב. "אני גוזר عليك בגין בגזרת מרاء דעתך שתגלה את זהותך!" ציווה עליו הרב. אמר רבי יעקב בפשטות: "שמי יעקב לורברבוים מליסא". מיד הבין רב שלפנוי עומד לא אחר מאשר אחד מגודלי הדור, האגון המפורסם רבי יעקב מליסא בעל "חוות דעת".

הרב נבהל: "או לי שחשדתי בכם וחיבתי אתכם בשבועה! أنا, מחלו לי", קרא בקול נשבר, "לא הכרתי ולא ידעתי כי אתם העומדים לפניי". רבינו הרגיע אותו בקהל ר' איןץ צרעך לבקש מהילה כי לא הייתה חיב' להכירני, ועשית כדין תורה". שאלו רב העיר: "איך יסביר לי רבינו, מדוע הסכימים לשלם סכום גדול כל כך ולא הסכימים בשום אופן לשלם הכל? ". הסביר רבינו: "העדפתו לתת את כל כספי בלבד שלא ליהישבע, لكن אמרתني תחילת שאלות מהচיטת האבדה- אך בעל הארנק לא הסכימים. אמרתני שאשלים לשושה רביעים, וגם לזה הוא לא נוענה. אך עשית חשבון של כל רכושי, והגעתו למעט פחות משווי הגניבה, אולם ללולות לא רציתני כי ידעת שאין לי ממה להחזיר. לא הייתה לי ברירה אלא להישבע. אבל עד ל' הקב"ה והביא את הגניב שיחזר את אשר לך, וגופרתי מהשבעה! ".

אם ראשונים כמלכים - הרב חיים חורי צ"ל

הרב חיים חורי צ"ל – נולד בשנת ה'תרמ"ה (1885) בעיר הדיגת שבאי ג'רבה (טוניס). לאחר שההוריו פנו אל בית-הדין בו הדין ר' משה בן כמוס מאזור עמד בראשו אחר ולא נולדו להם ילדים וביקשו להיפרד. הצידק בירך ורבינו נולד כעבור שנה. בצעירותו עבד במקביל ללימודיו התורה היות ולא רצה להיות מכתרה של תורה עבד בדפוס. בהיותו כבן 18 הוסמך לרבנות והתמנה למורה ושליח ציבור בקהילה אבב. בהמשך חזר לדיגת והחל לכחן כרב וכדיין. בשנת ה'תרפ"ו (1926) בעקבות עזיבתו של רבה של קהילת גאבס (ר' יצחק בוקובזה שנקרא לשמש כרביה של טריפול) נקרא למלוא את מקומו. התנaged בחיריפות לחינוך התרבותי, דאג לענייני הקהילה. הקים בג'רבה את ישיבת 'תורה וחסם', מוסדות צדקה וחסד. הקפיד להיות תמיד ראשון התורמים ע"מ לשמש דוגמא. **דרשן בחסד עליון. מלומד בנייסים. בעל אמונה עצומה לבורא. ענוותן.**

רביהם פנו אליו והצדיק סייע כל יכולתו.

השתתקק לקיים את המצוות התלויות בארץ ובשנת ה'תשט"ו (1954, בהיותו כבן 70) עלה לארץ ישראל, התגורר תקופה קצרה בביתו (ר' ינון אברהם ברוך שולם) בבני ברק והתיישב בבאר שבע. הוקמה עמוותה על שמו העוסקת בהקמת בת-כנסת ומסייעת במימון ספרי תורה. על שמו נקראו רחובות באשדוד, LOD, אופקים ונתיבות. נפטר ב-כ"ה באיר ה'תש"ז (1957). חי כ-72 שנים. ציינו בבית-העלמין בבאר שבע.

סבא: ר' יעקב (מצד אביו), ר' קליפה (מצד אמו). **אבי:** ר' אברהם זקן. **אמו:** מרת סעודה. **רבנותו:** ר' משה זקן מאזור, רב פראג' עלוש. **תלמידיו:** ר' יוסף (סוסו) הכהן, ר' רפאל כ"יר צבאן. **נשותו:** בתו של ר' דוד חדאד. **ילדיו:** שתי בנות- מאשתו הראשונה. שבעה בנים וארבע בנות- מאשתו השנייה (חלקם נפטרו בגיל צעיר). **בנו:** ר' ינון אברהם ברוך שולם מרבני ישיבת כסא רחמים. **ספריו:** *דרך חיים*- על התנ"ך והש"ס • *חסד ואמת* • *נפלאות גדולות*. בנסוף ננדו ר' שושן כתב ספר על פועלו של הסבא.

כאשר רבינו נסע במנויות מעיר גאבס, בלווית ר' שמואל עידאן צוק"ל, מנהל ישיבת "cosaرحמים" התאהירה השעה וזמן תפילה מנוחה כמעט עבר. ביקש ר' חיים מהנהג לעזרו כמעה, כיון זמן התפילה עומד ללחוף. אולם על אף הפצרות חזירות ונשנות - הנהג לא נעתר. לפטע, **כבוד רגע קיל**, כבה מנע המכונית. ניסה הנהג להתנעה - אך לא הועיל. ירד הנהג לנוטות לאתר את מקור התקלה, ובינתיים ירדו הצדיק ומלווהו להתפלל מנוחה בצד הדרה.

לאחר שעסם את תפילתו בכונה רבה, שאל הרב את נהג הרכבת הגוחן על המנווע: "מדוע אין נסוע?". "עדין לא הצלחתי לאתר את הקלקול במכונית", השיב הנהג. "אין מה לתקן", אמר הרב, "דבר לא התקלקל. היכנס למכונית וסע לשולם". משך הנהג בכתפיו, הוריד את מכסה המנווע, **נכנס למכונית והתנעה. המנווע פעל ללא דופי.**

במשך כל הדרך עד שהגיעו לעיר ג'רבא, מחוץ חפצם, לא פסק הנהג להתפעל ולהשתומם ו אמר, **כי יודע הוא לבטח שאך ורק בגין סירובו לעצור לוצרך התפילה אוירעה התקלה, ומבקש הוא סליחה ומחליה.** התנה הצדיק את סליחתו, בכר שהנהג יעצור מעטה לכל יהודי, שיבקש חינה לצורך תפילה. (אור דניאל)

Gעם ישוב רבינו ולמד. לאחר מספר דקודות נשמעה נקישה על הדלת, ונכנס אחד מבני הקהילה כשל פניו ונראו אותן מזכקה. והושיבו הרב, האיר לו פניו ובקש ממנו להירגע ופרק את מזעקו. "איך אוכל להירגע", רעד קולו של האיש, "צראה נוראה עומדת להתרגש על ראשיו. **ידי הבאת עלי את אסוני!**". "מנין לך שעומדת להתרגש צראה?", הרגיעו הרב, "הן ישועת ה' כהרף עין ואיפלו חרב חדה מונחת על הצואר אין להתייחס מן הרחמים!".

"מנין לי?", חזר האיש כהה על הדברים, **"הרי אני גורמתי לך מחר תבוא עלי"** (**ל"ע**) שואה, ולא יוכל לעמוד בה אבד עצמי לדעת ולא אמריט עלי קלון!. "חלילה!", קטע הרב את דבריו, "hirgev, וספר לי מה הבעה". ספר האיש שמצוותו היה דחוק עד מאד, והוזכר להלוואה דחופה. פנה הוא אל הבנק, זהה בקש ערבים. מאוחר ולא יכול להשיג ערבים שישיכמו לחותם בעבורו. מאוחר שהיה בטוח בעצמו שיוכל להשיב את ההלוואה, הילך הלה וזיף את חתימותיהם של כמה מעשירי העיר.

הבנק קיבל את הערכות והעניק לו את הלואאה. בטוח היה, שיכל לפרט. בינתיהם הילך מצבו והורע. מחר מגיע יום הפירעון, ואין לא ידו לפרוע את חובו. **הבנק יפנה לעربים, והם יחייבו את דבר הערכות, היזוף יתגלה, שמו יוקע לדיראון עולם, והוא אסור ויישפט.** מי יכול לשאת את הקלון? מי יכול לשאת את הבושא? מה יהיה עם אישתו, מה עם הילדים? כיצד ילדיו יגיבו כאשר ישמעו כי אביהם גנוי? טוב מותנו מחיי!

סגר הרב את הגمراה שלפנינו, נטל גילון ניר ובקש מהדובר רשימה מפורטת של הערכות שחתימותם זיופה. "לך לביתך לשולם", אמר לאיש, "ובוא אל" מחר בצהרים". מיד שלח הרב לקרה לאוותם ערבים. נקבעו ואו תמהות ותוהים. אמרו הרב: "קראתיכם לאספה מיוחדת, ותנאי ראשון לה סודיות מוחלטת". הסתקרנו והתהיבנו. סיפר להם הרב את הסיפור ואמר: "זהו, עתה יודעים אתם הכל. כל אחד יתן כיכלתו, וגם אני ארים את תרומתי".

מיד התchingו כל אחד והסכו נאנס. שב הרב והזחים על הסודיות והתפזרו לבתיהם. למחמת, קרא הרב לנאמנו, מסעוד מימון, **נתן בידיו** השטרות, **שנתנו לו אמש, ושלהו אל הבנק לפרט את חובו של אותו האיש.** החזיר הבנק את השטר ואת הערכות. בצהרים, כשהיאגע לבית הרב, מסר לו הרב את שטרותינו. נרעש האיש והחל לבכות בכיו של אושר ושמחה. הבטיח שלא ישוב עוד על מעשונו והתחייב שכאשר יעזר לו ה' יצילח את דרכו במסחר יחזיר את הסכו במלואו. (יוסף דעת)

לידו ר' חיים חורי צ"ל

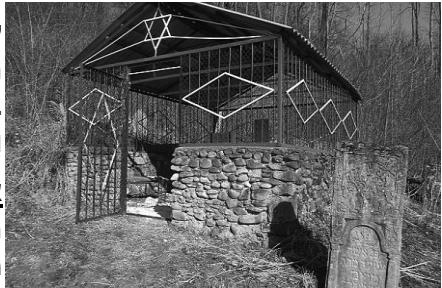
ר' חיים חורי צ"ל

האדמו"ר הרב חיים הגר מקוסוב- נולד בשנת ה'תקנ"ה (1795). כבר מימי ילדותו ניכר, כי לגדלות נוצר. בעודנו תינוק כבר ידע לקרוא "הodo לה' קראו בשמו". לאחר נישואיו היה סמור על שלוחן חותנו בשפטובקה, שם עלה והתעלה בתורת הנגלה והנסתר. רבינו הסתר עצמו מעין כל ומעולם לא התעורר בו יוכח הילכתי. איש לא ידע את כוח גודלו ואת יודעות. לאחר פטירת אביו ב-ט"ז בחשוון ה'תקפ"ז (1825) החל לשמש כאדמו"ר השני בשושלת קוסוב-ז'ינץ.

צדיקי דורו הערכו אותו ולא חסכו בשבחים על מנת לתאר לעולם איש הצדיק שוכן בתוכו. חריף ובקי בתורה הקדשה. עיקר מהותו הייתה חסידות צרופה באהבת ישראל. החוזה הקדוש' העיד עליו בפרהסיה כי הוא 'נטר ברית'. שרצתו רבינו להתחבא ולא לשבת ב'מזרח' כראוי לו ולהיותו בן לצדיק מקוסוב, קרא לו החוזה מלובלי' והושיבו בין תלמידיו הגדולים. שימש כגבאי צדקה של ארץ ישראל. עוד בהיותו ליד קטן זכה לראות את אליהו הנביא. בעל רוח-קדושים. רבים פנו אליו ונשענו. נפטר ב-כ"ה אייר ה'תרי"ד (1854). ח"י כ-59 שנים. ציונו בקאסוב.

אבי: האדמו"ר ר' מנחם מנדל מקוסוב. **אימו:** מרת שינה רחל (בת דודו הרבני החסיד רבי שמואל שמחה זימל מקוסוב). **אישתו:** מרת ציפורה (בתו של רבי יהודה מאיר משפטובקה, ננדת רבי פנחס מקורי). **מרבותיו:** האדמו"רים אביו, ר' מנחם מנדל, ר' אברהם יהושע השיל (ה'אהוב ישראל' מאפטא), ר' יעקב שמעון שפירא מזאסלב (דודו), ר' אריה ליב (ה'סבא משפלין), ר' בנימין זאב ואולף מז'אברץ', ר' יצחק איזיק הורוביץ (ה'חוזה מלובלי'). **מתלמידיו:** ר' אלימלך ויסבלום מרודניך, ר' יעקב מז'אברץ' מזידיטשוב, ר' חיים הלברשטאם ה'דברי חיים' מצאנז, ר' שלמה מסקאהל. **ילדיו:** ר' יעקב שמעון (אדמו"ר בקאסוב), ר' יוסף אלטר (אדמו"ר בראדווביץ'), ר' מנחם מנדל (האדמו"ר הראשון מז'ינץ'), מרת נישאה לר' פנחס יוסף שפירא מקוסוב), מרת העניא (ニshaah לאר' ישראל מקרמנץ'), מרת שינה רחל (ニshaah לאר' יהושע אלעזר חודהרוב מקולומיה). **ספריו:** **תורת חיים** - דروسים על התורה (הובא לדפוס על ידי ננדיו).

רבינו ספר לבנו הרה"ק בעל ה'צמץ ציק' זיע"א פעם אחת בשמיini עצרת בעת רצון: "בנ", מעודיו היה קשה לי מה שאמורים בزمירות של מלוכה-מלכה, 'אשר מי שראה פניו בחולום', הרי מי שלא זכה לראות את אליהו הנביא בהקץ, כיצד ידע בעת החלום שראה אותו, הרי הוא לא יודע, כיצד הוא נראה. אבל אני, אם ראיתי את אליהו הנביא צריך לטוב בחולום, איך אוטו מיד, כי ראתי אותו בהקץ אצל אבי, ועשה שהיה כך היה: בילדותי הייתה ישן במיטת אבי".

"לילה אחד התעוררתי מהשינה, קלול שיחת אבי עם מאן דהוא. ראיתי, כי איש זקן ופני מאירות יושב על כסא אבי, ואילו אבי יושב בצד. CABIL עליvr קר מאוד- מי הוא זה, אשר מלאו ליבו לעשות כן? לפטע שמעתי את אבי אומר לאורחו: 'אליהו! כאן במשית שוכב חיימ'אנע של', רצוני שתברכו אותנו!. בשומעי כי זה אליהו הנביא, אחזהו אימה ופחד והתכסתי בשמייה מעל ראשי. אליהו הנביא ניגש אליו, הניח ידו הקדושות עלי מתחת לשמיכה, ובירכני. בינתיהם הצטי מבעד לשמיכה על פניו, וראיתי את פני קודשו. لكن אם אני אראה אותו בחולום- אכיר אותו מיד, שהרי ראיתי אותו גם בהקץ".

שמעת פורים בקוסוב הייתה מלאת עליצות וחוזה הי' מק"מים ממש 'עד דלא ידע'. פעם אחת התהפשו כמה מחסידי קוסוב לשוטרים. נר הילכו למקום למשך עד בואם אל הרבי. בבית המדרש הם תפסו את אחד מהහנינים, שהיה מצויים שם והביאו אותו אל אבי של רבינו. אין להזכיר זה ת.ז., ושאלו את הצדיק: "אמר לנו רבינו מה לעשות באיש זה?". אמר להם רבינו מנדל: "היבאו אותו לבני רבי חיים. הוא יאמר לכם מה תעשו". עשו כן, אמר להם רב' חיים: "בכלא יכלא, לא מפני שאין לו ת.ז., אלא מפני שהוא גנב!".

פרצו השוטרים בצחוק רב. הם חשבו זאת להלצה מוצחת של רב' חיים. אולם הם עשו דבריו. הם סגרו את העני במרחץ, והביאו לרבי חיים את המפתח. נר עבר עליהם כל הלילה. בבוקר באו השוטרים וביקשו את המפתח כדי לשחרר את האסיר. להפתעתם, רב' חיים סירב. העני האומלל דפק על הפתח והתחנן שישחררו אותו. אולם רב' חיים לא שעה לבקשנות. מצפונם של השוטרים' העיק עלייהם; לא רק שאסרו היהודי מס肯 במרחץ צר, אלא גם מנעו ממנו ללקת לאסוף לעצמו צדקה, ובכך בפניהם ש"כל הפושט יד נתנים לו". הם ביקשו פעם נספת בפני רב' חיים שיתין את המפתח, אולם הוא נשאר בשול. בשושן פורים אחר חצות הגуль לבית המדרש בבהלה יהודית תושב אחד הכהנים הסמכים: "אולי ראייתם עני וצורתו צדו? אם שעני זה היה אצל, ובכלתו גנב חפצים יקרים". הבינו הכל כי הכוונה לאווען, אשר מלא במרחץ. פתחו את אמתחתו ומיצאו בה את כל אשר נגנב. אך ראו כולם, כי רוח ה' התנוססה ברבי חיים.

רבינו נהג לנסוע מדי שנה למרחץ חצי-ע米尔 הסמור לאטיניה. במרחץ זה שהה מספר שבועות. פעם בעת שהותו במרחץ, באלו יהודי כפרי שגר בכפר הסמור ובפיו תלונה על הפרץ של כפרו המתנה לו, וגורם צרות לבני ביתו. אמר לו הרבי: "טוב יהיה שאראה את הפרץ המרושע הזה פנים אל פנים ואז אדע את אשר יש לעשות". שמר הכפרי את הדבר בלבבו. הוא התישב ליד ביתו של הרבי שהיה סמור למרחץ, שמא יבוא למרחץ גם הפרץ, כאשר הסכך לעשות תמיד. באחד הימים ראה הכפרי את הפרץ נושא לד המרחץ במרקباتו המהדורת. מיהר הכפרי אל הרבי וככל עוד נפשו בו עזק: "רבינו הקדוש! הנה הוא, הרי הוא לפניך הפרץ המרושע!". יצא רבינו אל מרפסת ביתו, נעץ עיניים בפרץ ואמר אל הכפרי, שהוא עדין יכול נרגש מריצתו אל הרבי: "חזר אל ביתך. שוב לא יתאננה לך הפרץ". העידו ALSO היו שהי עם הרבי במרחץ: אך נעץ הרבי מבטו בפרץ, הchallenge העגלה שלו לרוץ במחירות עצומה. הם על הרים וירדו בקענות והכל במחירות פריאות, עד שהעגלה נשברה לתוכים, הפרץ התרסק לחולוטין, והטסומים ברחו לכל עבר.

**אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר ויש לו תמונה, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com**

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח בקשה **PnineZadikim@gmail.com**

**כל החומר נלקח
עלון 'פנוי עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פנוי עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com**

**העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה ה"ז ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתווכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניים וכן בחינוך הילדים**